

**SPRAWOZDANIE OPISOWE Z DZIAŁALNOŚCI
OŚRODKA POMOCY SPOŁECZNEJ
DZIELNICY PRAGA-PÓŁNOC M.ST. WARSZAWY
ZA ROK 2019**

Wstęp	3
I. Dzielnica Praga-Północ w statystyce	4
I.1 Zadania pomocy społecznej realizowane przez ośrodek	5
I.2 Zadania własne	5
I.3 Zadania zlecone	6
I.4 Obsługa Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przemocy w Rodzinie dla Dzielnicy Praga-Północ	7
I.5 Podstawa prawna działalności merytorycznej Ośrodka Pomocy Społecznej	9
I.6 Struktura organizacyjna	10
I.7 Struktura zatrudnienia	11
I.8 Plan i wykonanie budżetu w 2019 r.	16
I.9 Zamówienia publiczne	23
II. Świadczenia pomocy społecznej	24
II.1 Uprawnienia do korzystania z pomocy społecznej	24
II.2 4 Świadczenia dla osób i rodzin	25
II.3 Rodzaje udzielonych świadczeń	28
II.4 Struktura rodzin korzystających ze świadczeń pomocy społecznej	37
II.5 Powody udzielania pomocy – analiza	39
III. Ośrodki wsparcia dla seniorów i osób niepełnosprawnych	44
III.1 Dom Dziennego Pobytu	44
III.2 Klub „Złotego Wieku”	47
IV. Dom Samotnej Matki i Dziecka	50
V. Programy społeczne oraz specjalistyczne realizowane w 2019 r.	52
V.1 Kontrolowane prace na cele społeczne w 2019 r.	52
V.2 Programy kierowane do osób bezrobotnych	52
V.3 Programy kierowane do rodzin	53
V.4 Asystent rodziny w ośrodku pomocy społecznej	55
V.5 Programy kierowane do osób starszych i niepełnosprawnych	59
V.6 Programy okolicznościowe	61
V.7 Współpraca z instytucjami i organizacjami pozarządowymi	62
VI. Wolontariat	65
Podsumowanie	66
Spis tabel, wykresów i schematów	69

WSTĘP

Pomoc społeczna jest instytucją polityki społecznej państwa, która ma na celu umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężenie trudnych sytuacji życiowych, których nie są w stanie samodzielnie pokonać, wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości. Pomoc społeczna wspiera osoby i rodziny w wysiłkach zmierzających do zaspokojenia niezbędnych potrzeb i umożliwia im życie w warunkach odpowiadających godności człowieka. (Ustawa o pomocy społecznej Dz.U. z 2004 r. Nr 64, poz. 593, tekst jednolity Dz.U. z 2018 r. poz.1508).

Ośrodek Pomocy Społecznej jest na terenie dzielnicy głównym organizatorem i realizatorem zadań pomocy społecznej oraz zasadniczym miejscem, do którego zwracają się o pomoc osoby i rodziny w trudnej sytuacji życiowej.

W prezentowanym sprawozdaniu zostały ujęte: krótka charakterystyka dzielnicy, zadania Ośrodka Pomocy Społecznej oraz jego struktura organizacyjna, wykonanie budżetu za rok 2019 i realizowane świadczenia. Opracowanie zawiera również informację o uprawnieniach do korzystania z pomocy społecznej, aktualnie obowiązujące kryteria dochodowe oraz analizę porównawczą obejmującą: powody przyznania pomocy, strukturę rodzin, które z niej korzystały i rodzaje udzielonych świadczeń.

W kolejnych rozdziałach dokonano charakterystyki ośrodków wsparcia działających w strukturze Ośrodka Pomocy Społecznej oraz programów społecznych realizowanych w 2019 roku, w ramach wyodrębnionych obszarów problemowych obejmujących:

- wsparcie osób niepełnosprawnych i starszych,
- wsparcie osób bezrobotnych,
- wsparcie rodzin z dziećmi.

W sprawozdaniu został również przedstawiony zakres współpracy z podmiotami publicznymi i niepublicznymi, które zapewniły świadczeniobiorcom dostęp do szerszej i pełniejszej oferty pomocy.

Do opracowania wykorzystano dane z:

- rocznego sprawozdania z udzielonych świadczeń pomocy społecznej za okres I-XII 2019 – MPiPS 03 (Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej),
- sprawozdania finansowo-księgowego,
- sprawozdań kadrowych,
- sprawozdania z realizacji zamówień publicznych,
- sprawozdania z realizacji działań Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przemocy w Rodzinie dla Dzielnicy Praga-Północ,
- danych Urzędu Statystycznego,
- sprawozdania z realizacji poradnictwa specjalistycznego,
- innych dokumentów wewnętrznych.

I. DZIELNICA PRAGA-PÓŁNOC W STATYSTYCE

- 11,4 km² powierzchni
- 64 113 mieszkańców
- 34 492 kobiet
- 29 621 mężczyzn

Dane Urzędu Statystycznego w Warszawie na dzień 30.06.2019 roku wskazują na liczbę **63 693 mieszkańców** (**64 399 mieszkańców** na dzień 30.06.2018 r.) w tym 34 254 kobiet (53,8%) i 29 439 mężczyzn (46,2%) - Statystyka Warszawy nr 1/2020- Publikacja wewnętrzna Urzędu m. st. Warszawy.

Praga-Północ jest jedną z ośmiu dzielnic m.st. Warszawy o ujemnym przyroście naturalnym (najwyższe odnotowane wartości: Dzielnicą Śródmieście - 581; Dzielnicą Mokotów - 290; - Dzielnicą Ochota - 188; Dzielnicą Wola - 166, Dzielnicą Praga-Północ -137).

Tabela nr 1. - Struktura mieszkańców Dzielnic Praga-Północ według wieku

Mieszkańcy wg wieku	Liczba osób	Wskaźnik procentowy
produkcyjny (19-64 roku życia)	39 871,8	62,6
poprodukcyjny (od 60 lat kobiety, 65 lat mężczyźni i powyżej)	15 286,3	24,0
przedprodukcyjny: dzieci i młodzież 0-18 lat	8534,9	13,4
Mieszkańcy ogółem	63 693	100 %

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych: Statystyka Warszawy nr 1/2020.

Z analizy danych za rok 2019, zamieszczonych w tabeli Nr 1 wynika, że 62,6% mieszkańców Dzielnic Praga-Północ stanowiły osoby w wieku produkcyjnym (pomiędzy 19 a 64 rokiem życia). 24,0 %, stanowiły osoby w wieku poprodukcyjnym, po 60 i 65 roku życia. 13,4 % stanowiły osoby w wieku od 0-18 roku życia. W ogólnej liczbie mieszkańców było 37,4 % osób w wieku nieprodukcyjnym. Porównanie grup wiekowych mieszkańców wskazuje na przewagę liczby osób starszych nad liczbą dzieci i młodzieży.

I.1 ZADANIA POMOCY SPOŁECZNEJ REALIZOWANE PRZEZ OŚRODEK

Ośrodek Pomocy Społecznej, jest jednostką organizacyjną Miasta Stołecznego Warszawy i działa na terenie Dzielnic Praga-Północ w oparciu o statut nadany Uchwałą Nr XXIX/918/2008 Rady Miasta Stołecznego Warszawy z dnia 17 kwietnia 2008, Załącznik Nr 7, w sprawie nadania statutów ośrodkom pomocy społecznej m. st. Warszawy ze zmianami (ostatnia zmiana - Uchwała Nr LXX/1937/2018 Rady Miasta Stołecznego Warszawy zmieniająca uchwałę w sprawie nadania statutów ośrodkom pomocy społecznej m.st. Warszawy z dnia 5 lipca 2018 r.).

Ośrodek jest jednostką budżetową w rozumieniu ustawy o finansach publicznych. Statut reguluje podstawę, jego zakres działania, gospodarkę finansową oraz organizację wewnętrzną.

Zgodnie z celami określonymi w statucie, Ośrodek Pomocy Społecznej Dzielnicy Praga-Północ m.st. Warszawy realizuje zadania w zakresie rozpoznawania i zaspokajania niezbędnych potrzeb osób i rodzin, które nie są w stanie pokonać trudności życiowych, wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości. Zadaniem Ośrodka jest dążenie do życiowego usamodzielnienia się osób i rodzin oraz ich integracji ze środowiskiem, jak również zapobieganie powstawaniu nowych problemów społecznych, rodzących zapotrzebowanie na świadczenia pomocy społecznej.

Według ustawy o pomocy społecznej (Dz. U. 2004 Nr 64, poz. 593, (tekst jednolity Dz.U. z 2018 r. poz. 1508) zadania pomocy społecznej polegają w szczególności na:

- przyznawaniu i wypłacaniu przewidzianych ustawą świadczeń,
- pracy socjalnej,
- prowadzeniu i rozwoju niezbędnej infrastruktury socjalnej,
- analizie i ocenie zjawisk rodzących zapotrzebowanie na świadczenie pomocy społecznej,
- realizacji zadań wynikających z rozeznaczonych potrzeb społecznych,
- rozwijaniu nowych form pomocy społecznej i samopomocy w ramach zidentyfikowanych potrzeb.

I.2 ZADANIA WŁASNE

Ośrodek realizuje *zadania własne* m. st. Warszawy określone w ustawie o pomocy społecznej i innych ustawach, obejmujące w szczególności:

- przyznawanie i wypłacanie świadczeń pieniężnych w formie zasiłków: stałych, celowych, celowych specjalnych, celowych w formie biletu kredytowego, zasiłków okresowych, zasiłków i pożyczek na ekonomiczne usamodzielnienie się, zasiłków celowych na pokrycie wydatków powstałych w wyniku zdarzenia losowego,
- przyznawanie pomocy w naturze,
- przyznawanie usług opiekuńczych, w tym specjalistycznych, w miejscu zamieszkania i kontrola ich świadczenia;
- sprawienie pogrzebu, w tym osobom bezdomnym,
- dożywianie dzieci,
- udzielenie schronienia, posiłku oraz niezbędnego ubrania osobom tego pozbawionym w tym osobom bezdomnym w szczególności poprzez: przygotowanie dokumentacji (w tym kontraktów socjalnych) niezbędnej do wydania decyzji administracyjnych przez OPS Dzielnicy Wola w sprawie kierowania do schronisk osób bezdomnych przebywających na terenie dzielnicy,
- realizację pracy socjalnej,

- udzielanie zasiłków celowych na świadczenia zdrowotne osobom bezdomnym i innym nie mającym dochodu oraz możliwości uzyskania świadczeń na podstawie przepisów o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych,
- prowadzenie diagnozy problemów społecznych na obszarze swojego działania oraz sporządzanie bilansu lokalnych potrzeb społecznych,
- zapewnienie rodzinom przeżywającym trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo - wychowawczych wsparcia i pomocy asystenta rodziny oraz dostępu do poradnictwa specjalistycznego a także innych form pracy z rodziną,
- współpracę z Powiatowym Urzędem Pracy w zakresie upowszechniania ofert pracy oraz informacji o wolnych miejscach pracy, upowszechniania informacji o usługach poradnictwa zawodowego i szkoleniach,
- organizowanie prac społecznie użytecznych,
- wydawanie decyzji administracyjnych w sprawie kierowania do rodzinnych domów pomocy w uzgodnieniu z Warszawskim Centrum Pomocy Rodzinie,
- przygotowanie dokumentacji niezbędnej do wydania decyzji administracyjnej przez WCPR w sprawie kierowania mieszkańców Warszawy do domów pomocy społecznej,
- udział w przygotowaniu corocznej oceny zasobów pomocy społecznej,
- sporządzanie sprawozdawczości.

Ośrodek realizuje także inne zadania wynikające z rozeznania potrzeb, w szczególności:

- udzielanie mieszkańcom informacji o przysługujących im uprawnieniach z zakresu pomocy społecznej, realizacja lokalnych programów ośtonowych na podstawie. Uchwał Rady m. st. Warszawy,
- organizowanie i prowadzenie poradnictwa specjalistycznego,
- udzielanie pomocy w integracji ze środowiskiem lokalnym osobom opuszczającym zakłady karne, niektóre rodzaje placówek opiekuńczo-wychowawczych, resocjalizacyjnych, zakłady dla nieletnich, rodziny zastępcze,
- prowadzi działania mające na celu integrację ze społeczeństwem repatriantów i osób posiadających status uchodźcy.

I.3 ZADANIA ZLECONE

Ośrodek realizuje *zadania zleczone* m.st. Warszawie określone w ustawie o pomocy społecznej, zgodnie z porozumieniami zawartymi z Wojewodą Mazowieckim, innymi jednostkami samorządu terytorialnego i administracji rządowej, obejmujące:

- przyznawanie specjalistycznych usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania dla osób z zaburzeniami psychicznymi i kontrola ich świadczenia,

- przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych na pokrycie wydatków związanych z klęską żywiołową lub ekologiczną,
- weryfikację w stosunku do osób ubiegających się o przyznanie świadczenia wychowawczego, świadczenia dobry start lub osób pobierających to świadczenie w przypadku wątpliwości organu właściwego oraz wojewody dotyczących sprawowania opieki nad dzieckiem, wydatkowania świadczenia zgodnie z celem,
- udzielanie pomocy kombatantom i innym osobom będącym ofiarami represji wojennych i okresu powojennego,
- realizację innych zadań wynikających z rządowych programów pomocy społecznej, bądź innych ustaw mających na celu ochronę poziomu życia osób, rodzin i grup społecznych oraz rozwój specjalistycznego wsparcia,
- realizację zadań wynikających z rządowych programów z zakresu wspierania rodziny,
- wydawanie decyzji potwierdzających prawo do świadczeń opieki zdrowotnej,
- przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych a także udzielanie schronienia oraz zapewnienie posiłku i niezbędnego ubrania cudzoziemcom, którym udzielono zgody na pobyt ze względów humanitarnych lub zgody na pobyt tolerowany na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej,
- przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych, a także udzielanie schronienia, posiłku oraz niezbędnego ubrania cudzoziemcom przebywającym na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej na podstawie zaświadczenia, o którym mowa w art. 170 ustawy z dnia 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach, lub na podstawie zezwolenia, o którym mowa w art. 176 ustawy z dnia 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach.

Ośrodek uczestniczy w realizacji miejskich programów z zakresu polityki społecznej, zapewnia obsługę organizacyjno - techniczną Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i udział swoich przedstawicieli w pracach Zespołu, opracowuje i realizuje lokalne programy z zakresu pomocy społecznej na rzecz ograniczania i rozwiązywania występujących problemów społecznych.

I.4 OBSŁUGA ZESPOŁU INTERDYSCYPLINARNEGO DS. PRZEMOCY W RODZINIE

DLA DZIELNICY PRAGA-PÓŁNOC (ZI).

Zespół Interdyscyplinarny ds. Przemocy w Rodzinie dla Dzielnicy Praga-Północ został powołany na podstawie art. 9a ust 15 ustawy z dn. 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz.U. z 2010 r. nr 125, poz. 842) oraz zgodnie z Zarządzeniem nr 1663/2011 Prezydenta m.st. Warszawy z dnia 25.10.2011 r.

Zespół Interdyscyplinarny ds. Przemocy w Rodzinie dla Dzielnicy Praga-Północ mieści się w Ośrodku Pomocy Społecznej Dzielnicy Praga-Północ przy ul. Szymanowskiego 6/61 w Warszawie.

Od 2015 roku funkcję przewodniczącej i wiceprzewodniczącej ZI pełnią pracownice OPS, dla których jest to zadanie dodatkowe, realizowane obok podstawowych obowiązków służbowych, bez dodatkowej gratyfikacji finansowej.

Głównym zadaniem Zespołu Interdyscyplinarnego jest integrowanie i koordynowanie działań różnych podmiotów oraz specjalistów uprawnionych do interwencji i pomocy w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Realizowane jest ono m.in. w ramach procedury „Niebieskiej Karty” (NK), która może być wszczęta z inicjatywy osób zaangażowanych w sytuację przemocy lub bez ich zgody w tym bez zgody osoby pokrzywdzonej.

W przebiegu realizacji procedury NK powołuje się grupę roboczą, która składa się z przedstawicieli instytucji, służb i specjalistów współpracujących z rodziną (m.in. takich jak: dzielnicowy, pedagog szkolny, wychowawca przedszkolny, pracownik ochrony zdrowia, kurator sądowy, asystent rodziny i pracownik socjalny, zgodnie ze swoim rejonem działania powoływany również w przypadku, gdy NK dotyczy rodziny nie korzystającej z pomocy OPS).

Dla wszystkich osób, które biorą udział w posiedzeniach grup roboczych jest to zadanie dodatkowe, obok wykonywania podstawowych obowiązków służbowych. Nie pobierają one dodatkowego wynagrodzenia.

Na mocy ww. ustawy, Ośrodek Pomocy Społecznej zajmuje się obsługą administracyjno-biurową Zespołu Interdyscyplinarnego.

Działania, realizowane przez Ośrodek Pomocy Społecznej w ramach obsługi organizacyjno-technicznej Zespołu Interdyscyplinarnego to m.in.:

- zapewnienie pomieszczenia, dostępu do sprzętu biurowego i wyposażenia w materiały biurowe,
- zabezpieczenie miejsca przechowywania dokumentacji,
- organizacja spotkań oraz przygotowanie materiałów na posiedzenia ZI i grup roboczych,
- rejestracja korespondencji przychodzącej i wychodzącej,
- protokołowanie posiedzeń Zespołu,
- przygotowanie projektów pism dla Zespołu.

Zadania związane z obsługą administracyjno-techniczną ZI to m.in.:

- prowadzenie grupy roboczej i protokołowanie posiedzeń,
- ustalanie z członkami grupy planu pomocy rodzinie oraz harmonogramu realizacji działań,
- monitorowanie działań innych członków grup roboczych, przyjmowanie informacji o podjętych działaniach oraz monitorowanie przebiegu pracy z rodziną, udział w realizacji wyznaczonych celów.

Zadania Przewodniczącego Zespołu Interdyscyplinarnego to m.in.:

- reprezentowanie Z I na zewnątrz,
- koordynacja pracy ZI oraz przygotowanie materiałów na posiedzenia ZI i grup roboczych,
- przyjmowanie NK oraz korespondencji związanej z realizacją procedury,

- nadzór nad pracą grup roboczych, udzielanie merytorycznego wsparcia, konsultacji i akceptowanie dokumentacji związanej z pracą grupy,
- podpisywanie protokołów, uchwał i korespondencji.

Funkcjonowanie Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przemocy w Rodzinie dla Dzielnicy Praga-Północ w latach 2017-2019 przedstawiono w tabeli nr 2.

Tabela nr 2. Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie dla Dzielnicy Praga-Północ m.st. Warszawy w latach 2017-2019.

Działania Zespołu Interdyscyplinarnego	Rok 2017	Rok 2018	Rok 2019
Liczba posiedzeń ZI	12	12	11
Liczba założonych Niebieskich Kart	138	127	97
Liczba działających Grup Roboczych	200	185	93
Liczba posiedzeń Grup Roboczych	649	678	452
Liczba osób powołanych do Grup Roboczych	798	771	516
Liczba rodzin objętych pomocą	204	178	127
Liczba osób objętych pomocą.	594	564	405

I.5 PODSTAWA PRAWNA DZIAŁALNOŚCI MERYTORYCZNEJ OŚRODKA POMOCY SPOŁECZNEJ

Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (tekst jednolity Dz.U. z 2019r. poz. 1507).

- Uchwała Nr XXIX/918/2008 Rady Miasta Stołecznego Warszawy z dnia 17.04.2008r. w sprawie nadania statutów ośrodkom pomocy społecznej m. st. Warszawa, ze zm.
- Rozporządzenie Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 25.08.2016r. w sprawie rodzinnego wywiadu środowiskowego (Dz.U. 2017 r., poz.1788 ze zm.).
- Rozporządzenie Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 22.09.2005r. w sprawie specjalistycznych usług opiekuńczych (Dz.U. Nr 189, poz.1598 ze zm.).
- Ustawa z dnia 23 kwietnia 1964 r. Kodeks cywilny (tekst jedn. Dz.U. 2019 r., poz. 1145).
- Ustawa z dnia 10 czerwca 2016 r o zmianie ustawy kodeks rodzinny i opiekuńczy i niektórych innych ustaw (tekst jednolity Dz.U. 2019 r., poz.2086).
- Ustawa z dnia 14 czerwca 1974 r. Kodeks postępowania administracyjnego (tekst jedn. Dz.U. 2019 r. poz. 1133, ze zm.).
- Ustawa z dnia 26 czerwca 1974 r. Kodeks pracy (tekst jedn. Dz.U. 2018 r., poz. 917).
- Ustawa z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (tekst jedn. Dz.U. 2019 r., poz. 1373).

- Ustawa z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego (tekst jedn. Dz.U. 2019 r., poz.1690).
- Uchwała nr 140 Rady Ministrów z dnia 10 października 2018 r. w sprawie ustanowienia wieloletniego programu wspierania finansowego gmin w zakresie dożywiania „Posiłki w szkole i w domu na lata 2019-2023” (M. RM z 2018 r., poz. 1007).
- Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (tekst jedn. Dz.U. 2019r., poz. 730).
- Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 31 marca 2011r. w sprawie procedury postępowania przy wykonywaniu czynności odebrania dziecka z rodziny w razie bezpośredniego zagrożenia życia lub zdrowia w związku z przemocą w rodzinie (Dz.U. z 2011 r., Nr 81, poz. 448).
- Ustawa z dnia 20 kwietnia.2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucji rynku pracy (tekst jedn. Dz.U. 2019 r., poz. 11482).
- Ustawa z dnia 24 kwietnia.2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (tekst jedn. Dz.U. 2019 r., poz. 688).
- Ustawa z dnia 10 maja 2018 r. o ochronie danych osobowych (Dz.U. 2019 r., poz.1781).
- Ustawa o zmianie ustawy o pracownikach samorządowych (tekst jedn. Dz.U. 2019r., poz.1282).
- Ustawa z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (tekst jedn. Dz.U. 2019 r., poz. 869 ze zm.).
- Ustawa z dnia 29 stycznia 2004 r. Prawo zamówień publicznych (Dz.U. 2019 r., poz. 1843 ze zm.)
- Ustawa z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (tekst jedn. Dz.U. z 2019 r., poz. 1111 ze zm.).
- Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 8 listopada 2010 r. w sprawie wzoru kontraktu socjalnego (Dz.U. z 2010r. nr 218, poz.1439 ze zm.).
- Uchwała XI/97/2019 Rady Miasta Stołecznego Warszawy w sprawie określenia szczegółowych warunków przyznawania odpłatności za usługi opiekuńcze i specjalistyczne ze zm.

I.6 STRUKTURA ORGANIZACYJNA

Szczegółową organizację i zasady funkcjonowania Ośrodka określał w 2019 r. Regulamin Organizacyjny nadany Zarządzeniem Nr 04/2009 Dyrektora Ośrodka Pomocy Społecznej Dzielnicy Praga-Północ m. st. Warszawy z dnia 12 marca 2009 roku w sprawie regulaminu organizacyjnego Ośrodka Pomocy Społecznej Dzielnicy Praga-Północ m. st. Warszawy z późniejszymi zmianami.

Źródło: Załącznik do Regulaminu organizacyjnego Ośrodka Pomocy Społecznej Dzielnicy Praga-Północ m. st. Warszawy.

I.7 STRUKTURA ZATRUDNIENIA

W Ośrodku Pomocy Społecznej Dzielnicy Praga-Północ m.st. Warszawy struktura zatrudnienia, według stanu na 31.12.2019 r., przedstawiała się następująco:

Tabela nr 3. Struktura zatrudnienia (Opracowanie: Ośrodek Pomocy Społecznej Dzielnicy Praga-Północ m.st. Warszawy)

Wyszczególnienie			Liczba osób	Liczba etatów	
OŚRODEK POMOCY SPOŁECZNEJ – OGÓŁEM (w.2+3+4+10+11+12+13+14+15)		1	90	87,63	
z tego	Dyrektor	2	1	1	
	Z-ca Dyrektora	3	1	1	
	Pracownicy socjalni ogółem	4	35	35	
	w tym:	Starszy specjalista pracy socjalnej	5	7	7
		Specjalista pracy socjalnej	6	11	11
		Starszy pracownik socjalny	7	7	7
		Pracownik socjalny	8	10	10
		w tym: (z wiersza 4) w rejonach opiekuńczych	9	35	35
Psycholog	10	1	1		
Asystent rodziny	11	5	5		
Starszy inspektor ds. usług opiekuńczych	12	1	0,88		
Informatyk, w tym ABI-IOD	13	2	1,75		
Pozostali pracownicy	14	33	31,75		
OŚRODKI WSPARCIA		15	11	10,25	
w tym:	Dom Dziennego Pobytu	16	5	4,50	
	Dom Samotnej Matki i Dziecka	17	4	4	
	Klub Złotego Wieku	18	2	1,75	
Pracownicy zatrudnieni w ramach programu „Kokon” finansowanego ze środków EFS			2	2	
w tym	Asystent rodziny		2	2	

Fluktuacja pracowników w roku 2019:

- trzech pracowników przeszło na emeryturę,
- czterech pracowników odeszło do innego pracodawcy,
- jeden pracownik zakończył umowę terminową.

Zadania realizowane przez Ośrodek wymuszają zatrudnianie dobrze przygotowanej i wykształconej kadry. W roku 2019 pracownicy z wykształceniem wyższym stanowili 75,5% ogółu zatrudnionych.

Pracownicy z wykształceniem wyższym posiadali dodatkowo kwalifikacje w postaci ukończonych studiów podyplomowych lub studium w zakresie:

- organizacji pomocy społecznej – 10 osób,
- poradnictwa psychologicznego i interwencji kryzysowej – 2 osoby,
- coachingu – 3 osoby,
- mediacji i negocjacji – 5 osób,
- zarządzania gospodarką społeczną – 4 osoby,
- socjoterapii, poradnictwa psychologicznego i interwencji kryzysowej, służby cywilnej, administracji publicznej, zarządzania jednostkami terenowymi oraz rozwoju regionalnego i lokalnego, rachunkowości, zamówień publicznych, wiedzy o społeczeństwie, zarządzania zasobami ludzkimi i usługi społeczne, studium profilaktyki uzależnień – 14 osób.

Ponadto, pracownicy Ośrodka posiadali ukończone:

- Studium Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie – 5 osób.
- Studium Profilaktyki Uzależnień w zakresie prowadzenia zajęć z profilaktyki uzależnień I stopnia – 1 osoba.

Dodatkowe uprawnienia pracowników:

- specjalizację I stopnia w zawodzie pracownik socjalny posiadało 5 pracowników socjalnych,
- certyfikat terapeuty Polskiego Towarzystwa Psychologicznego oraz kwalifikacje do prowadzenia psychoterapii pod supervisionem posiadał starszy asystent rodziny,
- specjalizację w zakresie terapii pedagogicznej posiadał pracownik ośrodka wsparcia,
- specjalizację w zakresie mediacji rodzinnych - jeden z kierowników działu pomocy środowiskowej.

6-ciu pracowników Ośrodka ukończyło kurs terapii skoncentrowanej na rozwiązaniach I stopnia (dyrektor, 4 asystentów rodziny, jeden specjalista pracy socjalnej) a II stopnia – 1 osoba (starszy asystent rodziny). Jeden z pracowników ukończył kurs doskonalący nt. „Wybrane aspekty zarządzania w nurcie TSR”.

Ukończony kurs języka migowego posiadało:

- I stopnia – 1 pracownik,
- II stopnia – 3 pracowników,
- III stopnia – 1 pracownik.

4 pracowników zatrudnionych na stanowiskach urzędniczych, w tym 1 na stanowisku urzędniczym kierowniczym, legitymowało się ukończonym kursem kancelaryjno-archiwalnym I-go stopnia organizowanym przez Krajowe Centrum Edukacji Archiwalnej Stowarzyszenia Archiwistów Polskich.

Tabela nr 4. Wykształcenie pracowników Ośrodka Pomocy Społecznej Dzielnicy Praga-Północ m.st. Warszawy

	Wyższe II stopnia	Wyższe I stopnia	Policealne	Średnie	Zasadnicze zawodowe i podst.		w zawodzie pracownik socjalnySpecjalizacja I stopnia	Studia Podyplomowe – Organizacja pomocy społecznej	Studia Podyplomowe inne
Liczba osób	57	10	7	11	5		5	10	28
Z tego pracownicy socjalni	25	5	5	-	-		5	2	8
Z tego asystenci rodziny	5	-	-	-	-		-	-	6

Opracowanie: Ośrodek Pomocy Społecznej Dzielnicy Praga-Północ m.st. Warszawy.

SZKOLENIA ZAWODOWE

Pracownicy Ośrodka, zgodnie z ustawą o pracownikach samorządowych z dnia 28.11.2008 r. (Dz.U. Nr 223 poz. 1458 ze zm.) oraz ustawą o pomocy społecznej z dnia 12.03.2004 r. (tekst jednolity: Dz. U. z 2009 r. Nr 175, poz. 1362 ze zm.), na bieżąco podwyższają swoje umiejętności i kwalifikacje zawodowe poprzez udział w różnego rodzaju odpłatnych szkoleniach, umożliwiających rozwój i doskonalenie kompetencji, niezbędnych do efektywnego wykonywania powierzonych obowiązków.

W 2019 roku pracownicy Ośrodka uczestniczyli w wielu szkoleniach, kursach, warsztatach, konferencjach, seminariach w zakresie:

- Kontakt z osobą w kryzysie psychicznym – warsztat profesjonalnego wsparcia,
- Znaczenie więzi w rozwoju dziecka, praca z podopiecznymi z zaburzoną więzią. Podstawy nauki o więzi. W trosce o godność i dobrostan człowieka,
- Zasady kierowania i umieszczania w domach pomocy społecznej ze szczególnym uwzględnieniem sytuacji osób bezdomnych,
- Praktyczne stosowanie przepisów kpa w postępowaniu o przyznanie pomocy dla osób bezdomnych,

- Przeciwdziałanie dyskryminacji osób starszych,
- Kontakt z osobą w kryzysie psychicznym – warsztat profesjonalnego wsparcia,,
- Rozwiązywanie problemu bezdomności na poziomie strategicznym, systemowym, prawnym i organizacyjnym,
- Tworzenie i wdrażanie lokalnego systemu rozwiązywania problemu bezdomności,
- Streetworking jako metoda pracy z osobami w kryzysie bezdomności,
- Praca z osobami w kryzysie bezdomności zaburzonymi psychicznie z niepełnosprawnościami,
- Budowanie autorytetu pracownika pomocy społecznej,
- Sztuka motywacji czyli jak pracować z klientem niezmotywowanym,
- Profilaktyka uzależnień chemicznych i behawioralnych,
- Prawne aspekty przemocy w rodzinie,
- Lokalny system profilaktyki społecznej z zakresu przeciwdziałania przemocy oraz rozwiązywania problemów alkoholowych,
- Przemoc wobec dzieci w sytuacji rozwodu,
- Przeciwdziałanie Handlowi Ludźmi,
- Dziecko w procedurze „Niebieskie Karty”,
- Przeciwdziałanie dyskryminacji osób starszych,
- Prawo rodzinne w przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie,
- Weryfikacja ofert pracy,
- Seminarium w zakresie tematyki HIV/AIDS oraz przeciwdziałania narkomanii,
- Tworzenie systemu wsparcia osób starszych doświadczających przemocy,
- Strategia pracy z rodziną a indywidualny plan pomoc osobie doznającej przemocy,
- Prowadzenie treningu umysłu dla seniorów „Siłownia pamięci”,
- Zmiana jest możliwa zastosowanie podejścia skoncentrowanego na rozwiązaniach w przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie,
- Warsztaty: ochrona danych osobowych,
- Ochrona danych osobowych w schroniskach dla osób bezdomnych w świetle RODO – kadra kierownicza ośrodków pomocy społecznej w schroniskach dla bezdomnych,
- Elektroniczna forma prowadzenia postępowania o udzielenie zamówienia publicznego – przygotowanie, przebieg, problemy praktyczne, opinie UZP i orzecznictwo KIO.

2 pracowników wzięło udział w XVI Ogólnopolskiej Konferencji „Pomoc dzieciom – ofiarom przestępstw” oraz 2-ch w XII Ogólnopolskiej konferencji „Ostrożne – Dziecko! Profilaktyka krzywdzenia małych dzieci”.

W 2019 roku Ośrodek zorganizował dla pracowników cykliczne szkolenie z tematyki Kodeksu postępowania administracyjnego. Skierował starszego specjalistę pracy z rodziną na kurs II stopnia

w Specjalistycznym Studium Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie organizowany przez Stowarzyszenie na Rzecz Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie „Niebieska Linia”.

WYRÓŻNIENIA

W dniu 14 listopada 2019 roku starszy pracownik socjalny otrzymał wyróżnienie Marszałka Województwa Mazowieckiego za udział w szkoleniach Mazowieckiej Akademii Sztuki Pomagania, organizowanych przez Mazowieckie Centrum Polityki Społecznej.

SYSTEMY INFORMATYCZNE

Do realizacji zadań statutowych, wzorem lat ubiegłych były wykorzystywane wyspecjalizowane narzędzia programistyczne. Wśród użytkowanych w 2019 roku produktów znalazły się między innymi:

- Pomost Standard - program wspomagający działalność Ośrodka w realizacji ustawowych zadań;
- SAC Statystyczna Aplikacja Centralna – elektroniczna obsługa procesu zbierania sprawozdań finansowo-budżetowych;
- PŁATNIK – program wymagany do rozliczania z Zakładem Ubezpieczeń Społecznych;
- KSIĘGOWOŚĆ OPTIVUM – elektroniczna obsługa finansowo-księgową Ośrodka;
- FAKTURY OPTIVUM;
- ROZRACHUNKI OPTIVUM;
- KASA OPTIVUM;
- PŁACE OPTIVUM,
- KADRY OPTIVUM;
- ZAMÓWIENIA PUBLICZNE OPTIVUM;
- INWENTARZ OPITVUM;
- STOŁÓWKA;
- BUDŻET JB PLUS;
- AZAK – program wspomagający prowadzenie archiwum zakładowego,
- Ewidencja wyposażenia,
- Elektroniczna Skrzynka Podawcza.

W ramach adaptacji systemu informatycznego zmodyfikowano istniejącą sieć oraz sprzęt peryferyjny a w niektórych przypadkach przeprowadzono we własnym zakresie modernizację polegającą na wymianie przestarzałych i wyeksploatowanych komputerów i drukarek na nowe, spełniające bieżące wymagania. W 2019 roku Ośrodek posiadał 12 bezpiecznych podpisów elektronicznych weryfikowanych przy pomocy kwalifikowanego certyfikatu stosowanych przez wyznaczonych pracowników, z czego przedłużono ważność 7 certyfikatów kwalifikowanych na kolejne dwa lata.

I.8 PLAN I WYKONANIE BUDŻETU W ROKU 2019

W roku 2019 Ośrodek Pomocy Społecznej dysponował budżetem w wysokości **19 737 753 zł, w tym:**

- 19 407 614 zł na realizację zadań własnych;
- 120 912 zł na realizację zadań zleconych;
- 150 447 zł środki z Funduszu Europejskiego – realizacja projektu „Praski kokon”;
- 58 789 zł środki z Funduszu Europejskiego – realizacja projektu „Sami-dzielní”.

Planowane wydatki budżetowe zrealizowano w kwocie 19 499 587,99 zł (98,79 % planu),

w tym:

- 19 271 990,46 zł - na realizację zadań własnych;
- 119 439,27 zł - na realizację zadań zleconych;
- 108 158,26 zł - realizacja projektu EFS „Praski kokon”.

Dział 851- Ochrona Zdrowia		
Rozdział 85195 - Pozostała działalność		
Plan 57 182 zł	Wykonanie 56 974,27 zł	99,64 % planu

Wydatki w rozdziale przeznaczono na pokrycie kosztów postępowania w sprawach świadczeniobiorców innych niż ubezpieczeni, spełniających kryteria dochodowe zgodnie z art. 7 ust. 2 ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 roku o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych. Jest to zadanie zlecone z zakresu administracji rządowej. Postępowania w sprawie przeprowadzają pracownicy socjalni.

W roku 2019 wydano **399 decyzji przyznających** (336 decyzji przyznających w roku 2018).

Dział 852 - Pomoc społeczna		
Rozdział 85203 - Ośrodki Wsparcia		
Plan 1 291 377 zł	Wykonanie 1 287 847,74 zł	99,73 % planu

W roku 2019 na funkcjonowanie Ośrodków Wsparcia: Domu Dziennego Pobytu, Klubu „Złoty Wiek” i Domu Samotnej Matki i Dziecka wydatkowano środki w wys. **1 287 847,74 zł**, które zostały przeznaczone

na: wynagrodzenia i pochodne od wynagrodzeń 11 pracowników (960 635,03 zł); wydatki rzeczowe (327 212,71 zł) przeznaczone m.in. na: zakup energii, materiałów do zajęć biurowych, środków czystościowych, odpis na zakładowy fundusz świadczeń socjalnych, usług pozostałych i innych kosztów, w tym na zakup środków żywności (153 674,62 zł).

W roku 2019 z pomocy Ośrodków Wsparcia korzystało 215 osób (85 osób w Domu Dziennego Pobytu, 30 osób w Domu Samotnej Matki i Dziecka, 100 osób w Klubie „Złotego Wieku”).

Rozdział 85504 – Wspieranie rodziny

Plan 463 496 zł	Wykonanie 402 743,40 zł	89,16 % planu
------------------------	--------------------------------	----------------------

Zadanie wynikające z zapisów ustawy o wspieraniu rodziny i pieczy zastępczej, którego celem jest wspieranie rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych oraz przeciwdziałanie umieszczeniu dzieci w pieczy zastępczej.

402 743,40 zł wydatkowano na wynagrodzenia i pochodne od wynagrodzeń, odpis na fundusz socjalny, zakup materiałów i wyposażenia, szkoleń a także zakup usług pozostałych dla asystentów rodziny zatrudnionych w Dziale Asysty Rodzinnej OPS. 62 975 zł to środki z dotacji celowej Ministerstwa Rodziny Pracy i Polityki Społecznej przyznane w ramach Programu: pt. „Asystent rodziny i koordynator rodzinnej pieczy zastępczej 2019”. 339 768,40 zł to środki wydatkowane z budżetu Gminy.

W latach 2018 i 2019 z pomocy asystentów rodziny korzystało **69 rodzin**.

Rozdział 85395 – Realizacja projektów finansowanych z E F S

Plan 209 227 zł	Wykonanie 108 158,26 zł	51,69 % planu
------------------------	--------------------------------	----------------------

W związku z podpisaniem umów partnerskich na rok 2019 zostały zaplanowane środki finansowe na realizację zadań w 2 projektach partnerskich, współfinansowanych z Europejskiego Funduszu Społecznego pt.: „Sami-dzielni” i „Praski kokon”.

W 2019 roku działania OPS w projekcie „Praski kokon” koncentrowały się na realizacji asysty rodzinnej oraz działań wsparcia rodziny (tj. zatrudnieniu dwóch asystentów rodziny i dokonaniu zakupu usług pielęgniarstwa środowiskowej, usług telekomunikacyjnych oraz biletów MKK). Ze względu na trudności związane z wyłonieniem realizatorów (m.in. asystentów rodziny) niektóre działania projektu uległy przesunięciu, dlatego nie było możliwości aby w pełni wykorzystać środki finansowe zaplanowane na rok 2019. Prezentacja projektu w tabeli nr 5 str. 20

Zadania OPS w roku 2019 przewidziane do realizacji w projekcie „Sami- dzielni” obejmowały m.in.: realizację asysty rodzinnej oraz działań wsparcia rodziny (tj. zatrudnienie jednego asystenta rodziny oraz zakup usług wsparcia). Z tych samych przyczyn, które zostały opisane wyżej (przy projekcie „Kokon praski”) realizację projektu przeniesiono na styczeń roku 2020. W roku 2019 prowadzono działania bez kosztowe (np. dokonanie naboru na stanowisko asystenta rodziny). Prezentacja projektu str. 58.

Rozdział 85213 - Opłaty składki zdrowotnej za podopiecznych OPS pobierających niektóre świadczenia z pomocy społecznej

Plan 310 500 zł	Wykonanie 304 890,84 zł	98,19 % planu
------------------------	--------------------------------	----------------------

Zgodnie z ustawą o pomocy społecznej, opłacanie składek na ubezpieczenie zdrowotne, o których mowa w przepisach o świadczeniach opieki zdrowotnej od 2009 roku jest realizowane w ramach zadań własnych gminy. Dotacja na realizację zadania jest przekazywana z budżetu Wojewody.

W roku 2019 opłacono składki za **611 osób**, które pobierały świadczenia (726 osób w roku 2018).

Rozdział 85214 - Zasiłki i pomoc w naturze

Plan 3 279 884 zł	Wykonanie 3 257 760,87 zł	99,33 % planu
--------------------------	----------------------------------	----------------------

Świadczenia społeczne, na które przeznaczono wydatkowaną kwotę obejmowały:

- zasiłki celowe - wydatkowano 1 603 987,34 zł;
- zasiłki okresowe - wydatkowano 1 472 727,17 zł, w tym 782 727,17 zł finansowanych z budżetu Gminy i 690 000 zł z budżetu Wojewody;
- sprawienie pogrzebu - wydatkowano 181 046,36 zł.

Liczba pogrzebów sprawionych w roku 2019 – **67** w tym 11 refundowanych przez ZUS (62 w tym 9 refundowanych przez ZUS w roku 2018).

Rozdział 85216 – Zasiłki stałe

Plan 3 845 406 zł	Wykonanie 3 819 219,19 zł	99,32 % planu
--------------------------	----------------------------------	----------------------

Świadczenie w formie zasiłku stałego uzyskało **730 osób** (808 osób w roku 2018). Średnia wysokość zasiłku stałego dla osoby samotnie gospodarującej wynosiła **523,25 zł** (501,32 zł w roku 2018). Środki, wydatkowane na realizację zasiłków stałych pochodziły z budżetu Wojewody.

Realizacja programu „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2019-2023 oraz innych zadań z zakresu dożywiania - 1 838 676,59 zł (1 839 584,06 zł w roku 2018).

Liczba osób korzystających –1609 osób (1853 osoby w roku 2018).

W roku 2019 na realizację programu „Posiłek w szkole i w domu” wydatkowano kwotę: **1 727 073,37 zł** (1 750 675,49 zł w roku 2018), w tym 794 468,00 zł z budżetu Wojewody i 932 605,37zł z budżetu Gminy. Z pomocy korzystało 1518 osób (1775 osób w roku 2018).

Na realizację pozostałych zadań z zakresu dożywiania z budżetu Gminy wydatkowano kwotę **111 603,22** (88 908,57 zł w roku 2018). W ramach zadania pomoc była kierowana do 91 osób (78 osób w roku 2018).

Wydatkowane środki zostały przeznaczone na dożywianie dzieci i dorosłych, w tym żywienie zbiorowe w jadłodajniach, żłobkach, przedszkolach, opłaty za obiady szkolne, zasiłki celowe na zakup żywności.

Rozdział 85219 – Ośrodki pomocy społecznej

Plan 8 353 670 zł	Wykonanie 8 337 277,57 zł	99,80 % planu
--------------------------	----------------------------------	----------------------

Przeznaczenie środków wydatkowanych w tym rozdziale:

1. Wynagrodzenia pracowników wraz z pochodnymi w kwocie **7 569 878,84 zł** przy średnim zatrudnieniu 67,40 etatów.
2. Inne wydatki – **767 398,73 zł** przeznaczono m.in. na zakup: materiałów (biurowych, środków czystości, druków), wyposażenia, energii, usług remontowych, innych (m.in.: opłat pocztowych, telefonicznych, szkolenia, wywóz śmieci, konserwacja i nadzór nad oprogramowaniem komputerowym i inne), odpisy na zakładowy fundusz świadczeń socjalnych. W ramach tych środków kwotę 1 099,00 zł przeznaczono na wypłatę wynagrodzenia za sprawowanie opieki i obsługę tego zadania (świadczenia społeczne - 1083 zł + koszty obsługi - zakup materiałów i wyposażenia - 16 zł) - to zadanie zlecone z zakresu administracji rządowej.

W roku 2019 zadanie w kwocie 669 174,21 zł zostało dofinansowane z budżetu Wojewody w ramach dotacji .

Rozdział 85231 – Pomoc dla repatriantów oraz dla uchodźców

Plan 62 631 zł	Wykonanie 61 366 zł	97,98 % planu
-----------------------	----------------------------	----------------------

Pomoc przyznawana cudzoziemcom przebywającym na terytorium Rzeczypospolitej zgodnie z art. 5 ust. 1 i 2 a, b ustawy o pomocy społecznej (ze zgodą na pobyt tolerowany).

Środki wydatkowane w roku 2019 przeznaczono na pomoc kierowaną do **7 rodzin, 23 osób w rodzinach** w formie zasiłków celowych z przeznaczeniem m.in.: na dożywianie w tym opłacenie obiadów szkolnych, zakup odzieży i leków, (7 rodzin, 29 osób w rodzinach w roku 2018). Środki przyznawane były 1 osobie z przeznaczeniem dla wszystkich członków danej rodziny. Zadanie było finansowane z budżetu Wojewody.

Rozdział 85395 - Pozostała działalność Pomoc bezrobotnym - aktywizacja zawodowa

Plan 22 115 zł	Wykonanie 21 173,26 zł	95,74% planu
-----------------------	-------------------------------	---------------------

W roku 2019 działania aktywizacji zawodowej, kierowane do osób bezrobotnych realizowano w ramach programu prac społecznie użytecznych. Środki wydatkowano na: świadczenia dla osób wykonujących prace społecznie użyteczne oraz wydatki rzeczowe – m.in. ubezpieczenie uczestników

programu a także opłacenie badań medycyny, pracy szkolenia BHP. Do prac społecznie użytecznych zostało skierowanych **12 osób**, prace realizowało 10 z nich.

**Rozdział 85205-
Zadania w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie.**

Plan 3 500 zł	Wykonanie 3 500 zł	100 % planu
----------------------	---------------------------	--------------------

Środki zostały przeznaczone na utrzymanie i funkcjonowanie Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie.

Analizę porównawczą wykonania budżetu w latach 2018 i 2019, przedstawiono w tabeli nr 5.

Tabela nr 5. Szczegółowa analiza planu i wykonania budżetu OPS w latach 2018-2019 w ujęciu zadaniowym.

L.p.	Nazwa zadania	Opis	Źródło finansowania	Rok	Plan [zł]	Wykonanie	% wykonania	Wskaźnik 2019/2018
1	Poradnictwo, mieszkania chronione i ośrodki interwencji kryzysowej oraz usługi specjalistyczne	realizacja usług opiekuńczych gospodarczych i pielęgnacyjnych	Gmina	2018	110 078	110 077,50	100,00%	0,00%
				2019	0	0,00	0,00%	
		realizacja specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi	Wojewoda	2018	7 163	7 163,00	100,00%	0,00%
				2019	0	0,00	0,00%	
		wydatki związane z zatrudnieniem koordynatora	Gmina	2018	0	0,00	0,00%	0,00%
				2019	0	0,00	0,00%	
2	Pomoc bezrobotnym, aktywizacja zawodowa	organizacja prac społecznie-użytecznych	Gmina	2018	37 296	28 096,74	75,33%	75,36%
				2019	22 115	21 173,26	95,74%	
3	Pomoc dla repatriantów oraz dla uchodźców	przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych, a także udzielanie schronienia, posiłku i niezbędnego ubrania cudzoziemcom, którym udzielono zgody na pobyt tolerowany na terytorium RP	Wojewoda	2018	69 449	69 449,00	100,00%	88,36%
				2019	62 631	61 366,00	97,98%	
4	Jednostki obsługi zadań z zakresu pomocy społecznej	utrzymanie ośrodka pomocy społecznej wraz z filiami	Gmina	2018	7 282 052	7 270 638,86	99,84%	105,47%
				2019	7 683 213	7 668 103,36	99,80%	
			Wojewoda	2018	737 468	735 685,67	99,76%	90,96%
				2019	670 457	669 174,21	99,81%	
5	Zapewnienie opieki osobom przebywającym i dochodzącym w jednostkach pomocy społecznej	utrzymanie ośrodków wsparcia (Dom Dziennego Pobytu, Dom Samotnej Matki i Dziecka, Klub Złotego Wieku	Gmina	2018	1 354 159	1 351 490,83	99,80%	95,29%
				2019	1 291 377	1 287 847,74	99,73%	
		wydatki związane z zatrudnieniem Asystentów Rodziny	Gmina	2018	434 176	316 692,52	72,94%	107,29%

6	Zapewnienie pomocy, opieki i wychowania dzieciom i młodzieży pozbawionym opieki rodziców			2019	400 521	339 768,40	84,83%			
			Wojewoda	2018	70 631	70 631,00	100,00%		89,16%	
				2019	62 975	62 975,00	100,00%			
			Środki z Funduszu Pracy	2018	27 777	27 777,00	100,00%		0,00%	
		2019	0	0,00	0,00%					
7	Dożywianie	Realizacja programu "Pomoc państwa w zakresie dożywiania" obecnie „Posiłek w szkole i w domu”	Gmina	2018	906 460	900 229,49	99,31%	103,60%		
				2019	932 637	932 605,37	100,00%			
		Wojewoda	2018	850 446	850 446,00	100,00%	93,42%			
			2019	794 468	794 468,00	100,00%				
		Pozostałe zadania z zakresu dożywiania	Gmina	2018	89 593	88 908,57	99,24%	125,53%		
				2019	111 660	111 603,22	99,95%			
8	Zasiłki i pomoc w naturze	wypłata zasiłków stałych	Wojewoda	2018	4 042 878	4 028 091,06	99,63%	94,81%		
				2019	3 845 406	3 819 219,19	99,32%			
		wypłata zasiłków okresowych	Gmina	2018	703 703	703 687,16	100,00%	111,23%		
				2019	782 887	782 727,17	99,98%			
		Wojewoda	2018	685 000	685 000,00	100,00%	100,73%			
			2019	690 000	690 000,00	100,00%				
		wypłata zasiłków celowych	Gmina	2018	1 614 541	1 614 472,73	100,00%	99,35%		
				2019	1 603 997	1 603 987,34	100,00%			
		sprawienie pogrzebu	Gmina	2018	191 400	166 226,68	86,85%	108,92%		
				2019	203 000	181 046,36	89,19%			
		9	Ubezpieczenia zdrowotne i świadczenia dla osób nieobjętych ubezpieczeniem społecznym oraz osób pobierających niektóre świadczenia z pomocy społecznej	wydawanie decyzji potwierdzających prawo do korzystania z bezpłatnych świadczeń opieki zdrowotnej	Wojewoda	2018	39 355	37 912,15	96,33%	150,28%
						2019	57 182	56 974,27	99,64%	
opłaty składki zdrowotnej za podopiecznych Ośrodka Pomocy Społecznej pobierających zasiłki stałe, nieobjętych ubezpieczeniem zdrowotnym	Wojewoda			2018	343 188	341 141,77	99,40%	89,37%		
				2019	310 500	304 890,84	98,19%			
10	Wspieranie inicjatyw społecznych na rzecz zaspokajania potrzeb życiowych osób i rodzin	Utrzymanie i funkcjonowanie Zespołów Interdyscyplinarnych ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie	Gmina	2018	0	0,00	0,00%	0,00%		
				2019	3 500	3 500,00	100,00%			

11	Projekt współfinansowane ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego pod nazwę: Praski kokon	Gmina	2018	0	0,00	0,00%	0,00%
			2019	150 447	108 158,26	71,89%	
12	Projekt współfinansowany ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego pod nazwą Sami-dzielni.	Gmina	2018	0	0,00	0,00%	0,00%
			2019	58 780	0,00	0,00%	
Razem		Wojewoda	2018	6 845 578	6 825 519,65	99,71%	94,63%
			2019	6 493 619	6 459 067,51	99,47%	
		Gmina	2018	12 723 458	12 550 521,08	98,64%	103,04%
			2019	13 034 907	12 932 362	99,21%	
		Fundusz Pracy	2018	27 777	27 777,00	100,00%	0,00%
			2019	0	0,00	0,00%	
		Fundusz Europejski	2018	0	0	0,00%	0,00%
			2019	209 227	108 158,26	51,69%	
Ogółem w roku			2018	19 596 813	19 403 817,73	99,02%	100,49%
			2019	19 737 753	19 499 587,99	98,79%	

Tabela nr 6. Źródła finansowania w roku 2019

źródło finansowania	Plan 2019	Wykonanie 2019	Wskaźnik wykonania (%)
Środki z budżetu Wojewody	6 493 619,00	6 459 067,51	99,47%
Środki z budżetu Gminy	13 034 907,00	12 932 362,22	99,21%
Środki z funduszu europejskiego	209 227,00	108 158,26	51,69%
RAZEM	19 737 753,00	19 499 587,99	98,79%

Tabela nr 7. Plan i wykonanie budżetu OPS Dzielnicy Praga-Północ w roku 2019, ze względu na źródło finansowania, w ujęciu zadaniowym.

Wyszczególnienie	Plan 2019	Wykonanie 2019	Wskaźnik wykonania (%)
Budżet m. st. Warszawy zadania własne Gminy	13 034 907,00	12 932 362,22	99,21%
Budżet Wojewody zadania zlecone Gminie	120 912,00	119 439,27	98,78%
Budżet Wojewody zadania własne Gminy	6 372 707,00	6 339 628,24	99,48%
Środki z funduszu europejskiego -realizacja projektu "Praski kokon"	150 447,00	108 158,26	71,89%
Środki z funduszu europejskiego -realizacja projektu "Sami-dzielni"	58 780,00	0,00	0,00%

RAZEM	19 737 753,00	19 499 587,99	98,79%
--------------	----------------------	----------------------	---------------

I.9 ZAMÓWIENIA PUBLICZNE

Tabela nr 8. Rejestr Zamówień Publicznych Ośrodka Pomocy Społecznej Dzielnicy Praga Północ w 2019 roku

Lp	Nr Zamówienia	Przedmiot Zamówienia	Rodzaj Zamówienia	Tryb Zamówienia	Szacunkowa Wartość Zamówienia w zł. brutto	Wartość Zamówienia w zł. netto	Wartość Zamówienia w zł. brutto	Data podpisania umowy	Nazwa i adres wykonawcy
1	OPS/ZP/1/2019	Przygotowanie i wydanie gorących posiłków dla podopiecznych OPS w 2020 roku	Usługa	art. 138o	704 250,-	606 250,-	654 750,-	12-12-2019	Firma Gastronomiczna Andrzej Naumowicz, ul. Stalowa 20/22, 03-426 Warszawa

W 2019 roku ogólna kwota udzielonych zamówień o wartości poniżej 30.000 EURO wyniosła: netto - 1 182 329,53 zł., brutto - 1 328 461,99 zł.

Przeprowadzone zapytania ofertowe dotyczyły m.in. realizacji przez OPS kompleksowych usług pogrzebowych (tabela nr 9), kompleksowych usług pielęgniarstwa środowiskowego (na kwotę 24 000 zł brutto) do projektu "Praski kokon" współfinansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój IV Oś priorytetowa „Innowacje społeczne i współpraca ponadnarodowa”, realizowanego w ramach umowy o dofinansowanie nr POWR.04.01.00-00-DU30/16.

Tabela nr 9. Zapytanie ofertowe przeprowadzone w grudniu 2019 roku, dotyczące zamówienia o wartości poniżej 30.000 EURO na kompleksowe usługi pogrzebowe.

Nr oferty	Nazwa wykonawcy	Adres wykonawcy	Ogólna uśredniona cena za jeden pogrzeb netto	Ogólna uśredniona cena za jeden pogrzeb brutto	Cena brutto za całość przedmiotu zamówienia
1	Cedr 2 Cezary Krupa Usługi Pogrzebowe	Ul. Zamoyskiego 29/8 03-801 Warszawa	1 152,50	1 244,70	87 129,00

II. ŚWIADCZENIA POMOCY SPOŁECZNEJ

II.1 UPRAWNIENIA DO KORZYSTANIA Z POMOCY SPOŁECZNEJ

Prawo do świadczeń z pomocy społecznej przysługuje w szczególności:

- osobom posiadającym obywatelstwo polskie mającym miejsce zamieszkania i przebywającym na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej,
- cudzoziemcom mającym miejsce zamieszkania i przebywającym na terytorium RP na podstawie: zezwolenia na pobyt stały, czasowy lub rezydenta długoterminowego Unii Europejskiej, w związku z uzyskaniem w RP statusu uchodźcy lub ochrony uzupełniającej, zgody na pobyt ze względu na pobyt humanitarny lub zgody na pobyt tolerowany (art. 5 ust. 1 i 2 a, b, ustawy o pomocy społecznej).

Prawo do świadczeń pieniężnych przysługuje osobom i rodzinom, których posiadane dochody nie przekraczają *kryterium dochodowego*, określonego w ustawie o pomocy społecznej.

Od dnia 1 października 2018 r. dla osoby samotnie gospodarującej jest nim dochód nie przekraczający **kwoty 701 zł**, natomiast dla osoby w rodzinie - kwoty **528 zł**.

W systemie pomocy społecznej, przez rodzinę rozumie się osoby spokrewnione i niespokrewnione, pozostające w faktycznym związku, wspólnie zamieszkujące i gospodarujące.

- Wieloletni program rządowy „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2019-2023, wspiera finansowo gminy w zakresie realizacji zadań własnych o charakterze obowiązkowym.

Zasiłek celowy na zakup posiłku lub żywności w ramach Programu może być przyznany osobom lub rodzinom, których dochód nie przekracza 150% kryterium dochodowego (art. 8 ustawy o pomocy społecznej). Kryterium to wynosi odpowiednio: dla osoby samotnie gospodarującej – 1 051 zł, na osobę w rodzinie – 792 zł.

- Miasto Stołeczne Warszawa zapewnia prawo do pomocy w formie bezpłatnych posiłków dla dzieci w szkołach podstawowych, gimnazjalnych i ponadpodstawowych, z rodzin, w których dochód na osobę w rodzinie nie przekroczył 200% kryterium dochodowego tj. kwoty 1 056 zł.
- Program Operacyjny Pomoc Żywnościowa 2014-2020 (POPŻ) - krajowy program operacyjny współfinansowany ze środków Europejskiego Funduszu Pomocy Najbardziej Potrzebującym (FEAD) umożliwia korzystanie z pomocy rzeczowej, osobom i rodzinom spełniającym kryterium określone w art. 7 ustawy o pomocy społecznej, których dochód nie przekracza 200% kryterium dochodowego uprawniającego do korzystania z pomocy społecznej (jest to kwota 1 402 zł – na osobę samotnie gospodarującą i 1 056 zł na osobę w rodzinie).

- Program osłonowy - dla osób, które poniosły zwiększone koszty ogrzewania budynku/lokalu mieszkalnego „Zielone wsparcie do 100%” (Uchwała Rady m.st. Warszawy nr LXII/1744/2018 w sprawie przyjęcia Pilotażowego programu osłonowego „Zielone wsparcie do 100%” na dofinansowanie wkładu własnego dla osób, które uzyskały ze środków m.st. Warszawy dotację na realizację inwestycji polegającej na modernizacji kotłowni i likwidują piec na paliwo stałe). Pomoc przyznawana jest w formie zasiłku celowego na realizację inwestycji. Wysokość świadczenia jest uzależniona od dochodów osób ubiegających się o zasiłek celowy. Dochody te nie mogą przekraczać 200% kryterium dochodowego uprawniającego do korzystania z pomocy społecznej, tj.: dla osoby samotnie gospodarującej – 1 402 zł, na osobę w rodzinie – 1 056 zł.
- Pomoc świadczona bez względu na posiadany dochód: interwencja kryzysowa, poradnictwo specjalistyczne, praca socjalna, pomoc asystenta rodziny.

Świadczenia pomocy społecznej mogą być udzielone na wniosek osoby zainteresowanej, jej przedstawiciela ustawowego, innej osoby, za zgodą osoby zainteresowanej lub jej przedstawiciela ustawowego oraz z urzędu. Przyznawanie świadczeń z pomocy społecznej następuje w formie decyzji administracyjnej. Wyjątek stanowią m.in. świadczenia w postaci interwencji kryzysowej, pracy socjalnej, poradnictwa specjalistycznego, pomocy asystenta rodziny.

Wydawanie decyzji o przyznaniu lub odmowie przyznania świadczenia z pomocy społecznej wymaga każdorazowo przeprowadzenia przez pracownika socjalnego wywiadu środowiskowego w celu ustalenia sytuacji materialnej, rodzinnej, zdrowotnej potencjalnego świadczeniobiorcy.

II.2 ŚWIADCZENIA DLA OSÓB I RODZIN

W wyniku toczących się postępowań o przyznanie świadczeń i usług pomocy społecznej w roku 2019 Ośrodek wydał **13 860 decyzji**, w tym **13 714 przyznających** (16 301 decyzji administracyjnych w tym 15 265 przyznających w roku 2018).

Główne przyczyny, które wpłynęły na znaczną różnicę w liczbie wydanych decyzji administracyjnych w latach 2018 i 2019.

1. Konieczność weryfikacji decyzji administracyjnych, które dotyczyły przyznania pomocy finansowej oraz stawek godzinowych świadczeń uzależnionych od wysokości kryterium dochodowego (np. usług opiekuńczych) wynikająca z wprowadzenia zmian kryteriów dochodowych oraz kwot świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej (Dz.U. z dnia 13 lipca 2018 r. poz.1358).
2. Konieczność wydania decyzji zmieniających w związku z zmianą w roku 2018 realizatora usług opiekuńczych (od 01.02.2018 roku zadanie przejęło Centrum Usług Społecznych "Społeczna Warszawa").

Tabela nr 10. Świadczenia dla rodzin w latach 2018 – 2019.

Wyszczególnienie	Liczba osób, którym decyzją przyznano świadczenie		Liczba rodzin		Liczba osób w rodzinach	
	2019	2018	2019	2018	2019	2018

Świadczenia przyznane w ramach zadań zleconych i zadań własnych (bez względu na ich rodzaj, liczbę oraz źródło finansowania) W tym: - świadczenia pieniężne - świadczenia niepieniężne	2299 1500 1028	2520 1674 1091	1888 1460 821	1998 1616 844	2923 2283 1507	3230 2607 1705
Świadczenia przyznane w ramach zadań <u>zleconych</u> bez względu na ich rodzaj, formę i liczbę	24	25	22	19	35	38
Świadczenia przyznane w ramach zadań <u>własnych</u> bez względu na ich rodzaj, formę i liczbę	2275	2495	1866	1976	2888	3192
Pomoc udzielana w postaci pracy socjalnej -ogółem - wyłącznie w postaci pracy socjalnej	x	x	2163 275	2206 208	3297 374	3550 320
Interwencja kryzysowa	x	x	21	49	39	100
Poradnictwo specjalistyczne (m.in. prawne, rodzinne, psychologiczne)	x	x	814	833	1659	1787

Opracowanie własne na podstawie Sprawozdań MPIPS za rok 2018 i 2019

Tabela nr 11. Analiza pomocy przyznanej w latach 2018 - 2019

Wyszczególnienie	Kwota	Liczba osób	Kwota	Liczba osób
	2019 rok		2018 rok	
Dożywianie w tym:				
Realizacja programu "Posiłek w szkole i w domu" w tym:	1 727 073,37	1 518	1 750 675,49	1 775
żywnienie zbiorowe w jadłodajniach	416 350,50	146	401 560,55	155
opłaty za obiady w szkołach	191 415,87,00	269	224 048,94	342
żywnienie w przedszkolach i żłobkach	34 922,00	118	40 521,00	134
Zasiłki celowe na zakup żywności	1 084 385,00	985	1 084 545,00	1 144
Pozostałe zadania z zakresu dożywiania w tym:	111 603,22	91	88 908,57	78
żywnienie zbiorowe w jadłodajniach	80 574,00	33	55 303,20	25
opłaty za szkolne obiady	18 459,22	32	23 586,37	27
Zasiłki celowe na zakup żywności	12 570,00	26	10 019,00	26
Usługi opiekuńcze i pielęgnacyjne (od 1.02.2018 usługi opiekuńcze) specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi, w tym:			117 240,50*	
Usługi opiekuńcze, w tym:	0	387	110 077,50*	344
Specjalistyczne usługi opiekuńcze (od 01.02.2018 r.)	0	49	0	35

Usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi	0	24	7 163,00	25
Sprawienie pogrzebu	181 046,36	67 (w tym 11 refundowane z ZUS)	166 226,68	62 (w tym 9 refundowanych z ZUS)
Wydawanie decyzji potwierdzających prawo do korzystania z bezpłatnych świadczeń opieki zdrowotnej	399		336	
Pomoc finansowa, w tym:	2019 rok		2018 rok	
zasiłki stałe	3 819 219,19	730	4 028 091,06	808
zasiłki okresowe	1 472 727,17	568	1 388 687,16	638
zasiłki celowe - pomoc dla cudzoziemców, którym udzielono zgody na pobyt ze względów humanitarnych lub zgody na pobyt tolerowany na terytorium RP.	61 366,00	7 rodzin (23 osoby w rodzinach)	69 449,00	7 rodzin (29 osób w rodzinach)
zasiłki celowe pozostałe (bez dożywiania)	1 603 987,34	1174	1 614 472,73	1280
opłaty składki zdrowotnej za podopiecznych OPS nieobjętych ubezpieczeniem zdrowotnym	304 890,84	611	341 141,77	726
wypłata świadczeń za wykonywanie prac społecznie - użytecznych	21 173,26	12	28 096,74	15

- W roku sprawozdawczym o 78 zmniejszyła się liczba rodzin korzystających z zasiłku stałego (z 808 w roku 2018 do 730 w roku 2019). Ze względu na niewielką wysokość przyznanego świadczenia (wys. maksymalna 645 zł, średnia z roku 2019 – 523,25 zł) świadczeniobiorcy, niezdolni do pracy z powodu wieku lub niepełnosprawności, często niezdolni do samodzielnej egzystencji otrzymywali również dodatkowe wsparcie m.in. w formie zasiłków celowych.
- W roku 2019 podobnie jak w roku 2018, według kolejności, największe środki finansowe zostały przeznaczone na realizację: zasiłków stałych, pomocy żywnościowej w tym programu "Posiłek w szkole i w domu" na lata 2019-2023, zasiłków celowych oraz okresowych. W dwóch z wymienionych form pomocy (zasiłki stałe, celowe) zmniejszyła się zarówno liczba odbiorców jak i wysokość wydatkowanych środków.

W roku 2019 zmniejszyła się liczba świadczeniobiorców korzystających z pomocy w formie zasiłku okresowego (z 638 osób w roku 2018 do 568 osób w roku 2019), odnotowano wzrost średniej wysokości świadczenia (z 395,19 zł do 456,94 zł) w związku z czym wzrosła wysokość środków wydatkowanych na realizację zadania (z 1 388 687,16 w roku 2018 do 1 472 727,17 w roku 2019).

Od 01.02.2018 roku organizację i finansowanie zadania przejęło Centrum Usług Społecznych "Społeczna Warszawa" OPS nadal realizuje działania związane z przyznaniem usług, wydaniem decyzji administracyjnych i ich kontrolowaniem. W porównaniu do roku 2018 w roku sprawozdawczym wzrosła liczba

osób, którym przyznano świadczenie w formie usług opiekuńczych (z 344 osób w roku 2018 do 387 osób w roku 2019) oraz w formie specjalistycznych usług opiekuńczych (z 35 osób w 2018 do 49 w roku 2019).

W roku sprawozdawczym **49 osób** skorzystało ze specjalistycznych usług opiekuńczych – udzielono **5 389 świadczeń** (35 osób korzystających w roku 2018 - 4 815 udzielonych świadczeń).

II.3. RODZAJE UDZIELONYCH ŚWIADCZEŃ

POMOC MATERIALNA

Zasiłek stały jest przyznawany osobie z powodu wieku lub całkowitej niezdolności do pracy, jeżeli jej dochód i dochód na osobę w rodzinie nie przekracza kryterium dochodowego określonego w ustawie o pomocy społecznej (tj. 701 zł dla osoby samotnej, 528 zł dla osoby w rodzinie). Maksymalna kwota zasiłku wynosi 645 zł, nie ma charakteru uznaniowego, jest ściśle uzależniona od posiadanego dochodu.

W 2019 roku zasiłek stały otrzymało **730 osób - 852 osoby w rodzinie** (808 osób - 956 osób w rodzinie w roku 2018). Na realizację świadczenia wydatkowano kwotę **3 819 219,19 zł** (4 028 091,06 zł w roku 2018). Średnia wartość zasiłku stałego wynosiła 523,25 zł (501,32 zł w roku 2018). W porównaniu do roku 2018, w roku sprawozdawczym zwiększyła się średnia wartość zasiłku a zmniejszyła się liczba osób, którym decyzją przyznano świadczenie oraz wysokość środków finansowych wydatkowanych na jego realizację.

Podobnie jak w latach poprzednich, w roku 2019 88% świadczeniobiorców korzystających z pomocy w formie zasiłku stałego stanowiły osoby prowadzące jednoosobowe gospodarstwo domowe).

Zasiłek okresowy to zadanie o charakterze obowiązkowym - przysługuje osobie w szczególności ze względu na długotrwałą chorobę, niepełnosprawność, bezrobocie, możliwość utrzymania lub nabycia uprawnień do świadczeń z innych systemów zabezpieczenia społecznego.

Z pomocy w formie zasiłku okresowego korzystało **568 osób** (638 osób w roku 2018) a kwota wydatkowanych środków wynosiła **1 472 727,17** (1 388 687,16 w 2018 r).

W latach 2018 i 2019 średnia wartość zasiłku okresowego wynosiła odpowiednio: było 395,19 zł i 456,94 zł.

W roku sprawozdawczym zmniejszyła się liczba osób korzystających z ww. formy pomocy finansowej, zwiększyła się średnia wysokość zasiłku okresowego oraz wysokość środków finansowych przeznaczonych na realizację zadania.

Zasiłek celowy jest przyznawany w celu zaspokojenia niezbędnych potrzeb życiowych m.in. pokrycie kosztów zakupu żywności, leków, odzieży, przedmiotów użytku domowego, opatu oraz kosztów związanych z opłatami za użytkowanie lokalu (czynsz, energia, gaz).

Na realizację zadania wydatkowano kwotę **1 603 987,34 zł** (1 614 472,73 zł w roku 2018).

W roku 2019 średnia wartość zasiłku celowego wynosiła 289,22 zł

Z pomocy w formie zasiłku celowego skorzystały **1174 osoby - 1815 osób w rodzinie** (1280 osób - 2185 osób w rodzinie w roku 2018).

W porównaniu do roku 2018, w roku sprawozdawczym o **106** zmniejszyła się liczba osób, którym decyzją przyznano świadczenie i wysokość środków finansowych przeznaczonych na realizację zadania **(o 10 485,39 zł)**.

W roku 2019 wg wysokości wydatkowanych środków zasiłek celowy był przeznaczony na: opłatę za energię elektryczną i gaz, zakup odzieży, opłatę czynszu, koszty leczenia, zakup środków czystości i artykułów higieny osobistej, zakup sprzętu gospodarstwa domowego i pościeli, zakup okularów, opału oraz wyrobienie dokumentów.

W roku 2018 1 osoba otrzymała świadczenie w wysokości 629,10 zł w ramach realizacji programu osłonowego "Zielone wsparcie do 100%" (na dofinansowanie wkładu własnego dla osób, które uzyskały ze środków m.st. Warszawy dotację na realizację inwestycji polegającej na modernizacji kotłowni i likwidują piec na paliwo stałe (Uchwała Rady m.st. Warszawy nr LXII/1744/2018) W roku 2019 świadczenie na ww. cel w wys. 766,98 otrzymała również 1 osoba.

Analizę wysokości środków oraz przeznaczenia zasiłku celowego w latach 2018 i 2019 przedstawiono w tabeli nr 12.

Tabela nr 12. Wysokość środków oraz przeznaczenie zasiłku celowego w latach 2018-2019, bez dożywiania

Cel przyznanej pomocy	Kwota	Liczba osób	Kwota	Liczba osób
Zasiłki celowe pozostałe, w tym:	2019 rok		2018 rok	
koszty leczenia	259 515,00	404	230 960,00	475
opłata czynszu	289 503,16	297	251 181,90	228
zakup odzieży	328 050,00	727	255 050,00	730
opłata za energię elektryczną i gaz	529 139,62	527	621 918,73	792
zakup sprzętu gospodarstwa domowego i pościeli	40 466,58	91	142 258,00	333
zakup opału	17 930,00	19	21 230,00	22
wyrobienie dokumentów	2 450,00	37	2 450,00	30
zakup środków czystości i artykułów higieny osobistej	127 166,00	369	81 695,00	181
zakup okularów	9 000,00	27	3 000,00	10

program osłonowy- dla osób, które poniosły zwiększone koszty ogrzewania "zielone wsparcia"	766,98	1	629,10	1
Razem	1 603 987,34		1 614 472,73	

Opracowanie własne na podstawie sprawozdań rocznych OPS

POMOC POZAMATERIALNA

POMOC W FORMIE POSIŁKU

To zadanie własne o charakterze obowiązkowym. Adresowane zarówno do dzieci w żłobkach, przedszkolach, szkołach jak i osób dorosłych, które z powodu wieku, stanu zdrowia, nie są w stanie samodzielnie przygotować gorącego posiłku. Pomoc może być udzielona również w formie zasiłku celowego na zakup produktów żywnościowych.

Z tej formy pomocy korzystają osoby i rodziny, które spełniają kryteria określone w ustawie o pomocy społecznej oraz kryteria programu „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2019-2023 (opis w rozdziale: Uprawnienia do korzystania z pomocy społecznej str.24 ww. formą pomocy była realizowana w ramach dwóch programów.

1. Rządowy Program „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2019-2023.

- Koszt realizacji – **1 727 073,37 zł** (1 750 675,49zł w roku 2018).

Przeznaczenie: - żywienie zbiorowe w jadalniach (opłaty za posiłki dla osób dorosłych), opłaty za obiady w szkołach, żywienie w przedszkolach i żłobkach dla **533 osób** (631 osób w roku 2018) oraz pomoc w formie zasiłków celowych na zakup żywności dla **985 osób** (1 144 osób w roku 2018) - zasiłki celowe na zakup żywności - wydatkowano środki finansowe w wys.**1 084 385 zł** (1 084 545 zł w roku 2018).

W roku 2019 z Programu 1 skorzystało **1 518 osób** (1 775 osób w roku 2018).

2. Pozostałe zadanie z zakresu dożywiania.

- Koszt realizacji – **111 603,22 zł** (88 908,57 zł w roku 2018).

Przeznaczenie: - żywienie zbiorowe w jadalniach, opłaty za obiady szkolne dla dzieci - **65 osób**, - zasiłki celowe na zakup żywności- **26 osób**.

W roku 2019 z pomocy korzystało **91 osób, w tym 32 dzieci** (78 osób, w tym 27 dzieci w roku 2018). W roku 2019 z Programu 1 i 2 skorzystało **1 609 osób** (1 853 osoby w roku 2018).

Analiza danych zawartych w tabeli nr 11 wykazała, że w porównaniu do roku 2018, w roku sprawozdawczym nieznacznie zmniejszyła się wysokość środków finansowych wydatkowanych na realizację pomocy żywnościowej oraz liczba osób korzystających (o 244 osoby).

Posiłki dla osób dorosłych były realizowane przez wykonawcę wyłonionego w drodze zamówienia publicznego.

SPRAWIENIE POGRZEBU

Zadanie własne o charakterze obowiązkowym. Dotyczy osób samotnych, nie posiadających osób bliskich, które mogłyby przejąć koszty związane z organizacją pochówku. Wiele z pogrzebów sprawianych przez Ośrodek dotyczy osób bezdomnych, zmarłych na terenie lokalnego szpitala (w tym o nieustalonej tożsamości).

W roku 2019 Ośrodek sprawił **67 pogrzebów w tym 11 refundowanych przez ZUS** (62 pogrzeby w tym 9 refundowanych przez ZUS w roku 2018). Na realizację zadania wydatkowano środki finansowe w wysokości **181 046, 36 zł** (166 226,68 zł w roku 2018).

Usługi pogrzebowe na rzecz Ośrodka świadczyła firma zewnętrzna, wyłoniona z zastosowaniem ustawy prawo zamówień publicznych.

W porównaniu do roku 2018, zwiększyła się wysokość środków wydatkowanych na realizację zadania oraz liczba sprawionych pogrzebów.

ŚWIADCZENIA OPIEKI ZDROWOTNEJ

Ośrodek prowadził postępowania w sprawie ustalenia uprawnień do świadczeń opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych na podst. art. 2, art.7 art. 54 ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (tekst jednolity Dz.U. z 2017 r. poz. 1938).

Podstawą wydania decyzji ww. sprawie było przeprowadzenie rodzinnego wywiadu środowiskowego. W roku 2019 Ośrodek wydał **399 decyzji** (336 decyzji w roku 2018).

USŁUGI

W roku 2019 Ośrodek realizował: usługi opiekuńcze, specjalistyczne usługi opiekuńcze oraz specjalistyczne usługi w miejscu zamieszkania dla osób z zaburzeniami psychicznymi.

- **Usługi opiekuńcze.** Realizowane w miejscu zamieszkania osób, które z powodu wieku, choroby, innych przyczyn, wymagają częściowej opieki i pomocy w zaspokajaniu niezbędnych potrzeb życiowych. Realizacja usług opiekuńczych pozwala, osobom o ograniczonych możliwościach samoobsługi jak najdłużej pozostać w miejscu zamieszkania, bez konieczności korzystania z opieki instytucjonalnej.

W 2019 roku świadczeniem w formie usług opiekuńczych objęto **387 osób, udzielono 73 766 świadczeń** (344 osoby korzystały z usług opiekuńczych w roku 2018, udzielono 85 012 świadczeń).

W roku sprawozdawczym **49 osób** skorzystało ze specjalistycznych usług opiekuńczych – udzielono **5 389 świadczeń (35 osób** korzystających w roku 2018 - 4 815 udzielonych świadczeń).

W porównaniu do roku 2018, w roku 2019 wzrosła zarówno liczba osób korzystających z usług (opiekuńczych i specjalistycznych usług opiekuńczych) jak i liczba udzielonych świadczeń.

- **Usługi specjalistyczne w miejscu zamieszkania dla osób z zaburzeniami psychicznymi.** Realizowane w ramach zadań zleconych gminie.

Ww. usługi są dostosowane do szczególnych potrzeb osób, wynikających z rodzaju schorzenia lub niepełnosprawności.

Zakres usług obejmował m.in.: uczenie i rozwijanie umiejętności niezbędnych do samodzielnego życia, pielęgnację jako wsparcie procesu leczenia, rehabilitację fizyczną i usprawnianie zaburzeń funkcji organizmu.

W roku 2019 z usług specjalistycznych w miejscu zamieszkania dla osób z zaburzeniami psychicznymi korzystały **24 osoby, zrealizowano 3 320 świadczeń** (25 osób korzystających, 3222 zrealizowane świadczenia w roku 2018).

PRACA SOCJALNA

Praca socjalna jest podstawowym zadaniem realizowanym przez pracowników socjalnych Ośrodka Pomocy Społecznej i jest świadczona bez względu na posiadany dochód.

W rozumieniu art. 45 ustawy o pomocy społecznej praca socjalna oznacza działania podejmowane na rzecz poprawy funkcjonowania osób i rodzin w ich środowisku społecznym.

Jest działaniem o charakterze pomocowym, realizowanym:

- z osobami i rodzinami w celu rozwinięcia lub wzmocnienia ich aktywności i samodzielności życiowej,
- z grupami osób o określonych problemach,
- ze społecznością lokalną w celu zapewnienia współpracy i koordynacji działań instytucji i organizacji istotnych dla zaspokojenia potrzeb członków społeczności.

W pracy socjalnej wykorzystuje się właściwe tej dziedzinie metody i techniki pracy z poszanowaniem godności osoby i jej prawa do samostanowienia. Może być realizowana w oparciu o kontrakt socjalny.

Świadczenie pracy socjalnej wymaga od pracowników specjalistycznej wiedzy z wielu dziedzin m.in.: socjologii, psychologii, pedagogiki, prawa czy medycyny. Pracownicy socjalni wykonują swoją pracę w środowiskach trudnych z wieloma problemami, wymagających najczęściej oddziaływań długofalowych. To praca wymagająca dużego zaangażowania i bardzo często w krótkiej perspektywie czasowej nie da się ocenić jej efektów dlatego też bywa przyczyną frustracji i wypalenia zawodowego.

W roku sprawozdawczym praca socjalna była kierowana do **2 163 rodzin, 3 297 osób** rodzinach (2206 rodzin, 3550 osób w rodzinach). Działaniami wyłącznie w formie pracy socjalnej objęto **275 rodzin – 374 osoby w rodzinie** (208 rodzin - 320 osób w rodzinach w roku 2018).

W porównaniu do roku 2018 zmniejszyła się liczba rodzin oraz osób w rodzinach objętych pracą socjalną wzrosła natomiast zarówno liczba rodzin jak i liczba osób w rodzinach objętych działaniami wyłącznie w formie pracy socjalnej.

Efekty pracy socjalnej, realizowanej w roku 2019, to m.in.:

- monitorowanie uczestnictwa 28 dzieci w projektach i warsztatach realizowanych przez placówki wsparcia dziennego, w ramach Lokalnego Systemu Wsparcia,
- podpisanie 6 nowych umów z wolontariuszami oraz organizacji inicjatywy partnerskiej z udziałem 15 wolontariuszy,
- organizowanie pracy osób odbywających karę za popełnione wykroczenia,

- 23 rodziny uzyskały pomoc pracowników w zgłoszeniu udziału do akcji „Szlachetna Paczka”,
- przeprowadzenie rekrutacji oraz współrealizacja projektów społecznych kierowanych do różnych grup odbiorców, m.in. programów: „Warszawski Zintegrowany System Leczenia i Wspierania Środowiskowego Osób z Zaburzeniami Psychicznymi – testowanie i wdrażanie”, „Praski Kokon”, „Sami-dzielni”, realizowanych w ramach środków UE,
- motywowanie beneficjentów do korzystania z oferty proponowanej w ramach ww. projektów oraz monitorowanie ich udziału,
- przeprowadzenie rekrutacji do programu prac społecznie-użytecznych,
- prowadzenie rekrutacji do Programu Operacyjnego Pomoc Żywnościowa (POPŻ) 2014-2020, Podprogram 2018, 2019 i 2019/2020,
- prowadzenie rekrutacji oraz pomoc w realizacji programu „Kompleksowe sprzątnięcie mieszkań odbiorców usług opiekuńczych w Warszawie” „Lepszy byt-lepsze życie”(realizowanego przez Miasto st. Warszawa, Caritas Diecezji Warszawsko-Praskiej, Centrum Usług Społecznych” Społeczna Warszawa” i Ośrodek Pomocy Społecznej Dzielnicy Praga-Północ m. st. Warszawy).

PORADNICTWO SPECJALISTYCZNE

Pomoc niematerialna w formie poradnictwa specjalistycznego: psychologicznego, rodzinnego, prawnego, pedagogicznego była realizowana w Dziale Pomocy Specjalistycznej OPS. Obejmowała również szeroko rozumianą współpracę ze środowiskiem lokalnym i jego aktywizację, poradnictwo dla osób zagrożonych lub doświadczających przemocy, bezrobotnych oraz poszukujących pracy a także poradnictwo specjalistyczne skierowane do niepełnosprawnych mieszkańców dzielnicy.

Skład Działu Pomocy Specjalistycznej OPS w roku 2019:

- psycholog,
- specjalista pracy z rodziną,
- 3 konsultantów poradnictwa specjalistycznego: - ds. rodzin z dziećmi oraz osób zagrożonych bądź doświadczających przemocy - koordynator Zespołu Asysty Rodzinnej - ds. aktywizacji zawodowej osób bezrobotnych, - ds. osób niepełnosprawnych,
- 5 asystentów rodziny + 2 asystentów w projekcie Kokon praski,
- kierownik.

Tabela Nr 13. Poradnictwo specjalistyczne w latach 2018 i 2019.

Rodzaj poradnictwa	Liczba rodzin	Liczba udzielonych porad	Liczba rodzin	Liczba udzielonych porad
	2019 rok		2018 rok	
Prawne	327	342	361	401
Psychologiczne	98	223	92	139

Rodzinne	205	465	243	653
Zawodowe	116	318	112	305
Niepełnosprawnych	68	139	74	226
Razem	814	1659	882	1724

W roku 2019 z poradnictwa specjalistycznego korzystało **814 rodzin** udzielono **1659 porad i konsultacji** (882 rodziny, udzielono 1724 porady i konsultacje w roku 2018).

Zakres poradnictwa specjalistycznego realizowany w roku 2019.

Poradnictwo psychologiczne.

Konsultacje i interwencje psychologiczne odbywały się w siedzibie OPS oraz w środowisku (w formie wizyt domowych).

Korzystający z konsultacji psychologa w 2019 roku.

Osoby znajdujące się w kryzysie psychologicznym m.in. z powodu: nie radzenie sobie z bieżącą sytuacją i wychowaniem dzieci w tym samotnym rodzicielstwem, pojawienia się choroby zagrażającej życiu, zadłużenia i zagrożenia eksmisją. Realizowano wsparcie w formie spotkań indywidualnych a w przypadku głębokiego kryzysu przedstawiano propozycje dot. możliwości dalszego leczenia w placówkach specjalistycznych.

Osoby z rodzin, z problemem alkoholowym i/lub przemocy - wymagały pomocy wielokierunkowej i długofalowej polegającej na wsparciu psychicznym, uświadomieniu im ich praw, motywowaniu do zmian, przedstawianiu oferty innych specjalistów, motywowaniu do korzystania z pomocy psychoterapeutycznej oraz wskazywanie odpowiednich jednostek.

Osoby z problemem alkoholowym. Działania kierowane do tych osób to: diagnoza uzależnienia, motywowanie do podjęcia terapii i zmiany swojej sytuacji życiowej, monitorowanie przebiegu leczenia poprzez regularne konsultacje psychologiczne i sprawdzanie karty aktywności terapeutycznej.

Osoby starsze oraz przewlekle chore. Konsultacji psychologicznych udzielano w miejscu zamieszkania tych osób. Oprócz wsparcia psychicznego osoby te wymagały oceny funkcjonowania, celem podjęcia dalszych działań pomocowych.

Poradnictwo psychologiczne obejmowało również: działania interwencyjne w przypadku osób chorych psychicznie i współpracę z Poradnią Zdrowia Psychicznego, współpracę z pracownikami socjalnymi i konsultantami OPS oraz udział w spotkaniach grup roboczych ZI .

W roku 2019 z poradnictwa psychologicznego korzystało **98 rodzin, udzielono 223 porady i konsultacje** (92 rodziny, 139 porad i konsultacji udzielonych w roku 2018).

Poradnictwo dla osób niepełnosprawnych.

Zakres działań realizowanych w ramach poradnictwa dla osób niepełnosprawnych w 2019 r.

Indywidualna diagnoza potrzeb oraz wspólne opracowanie planu i kolejności podejmowanych działań zmierzających do rozwiązania problemu (osoby bądź rodziny).

Praca z indywidualnym przypadkiem, polegała na towarzyszeniu osobie w realizacji wspólnie ustalonego planu, motywowaniu do zmiany sytuacji, wspieraniu, bieżącym monitorowaniu.

Współpraca z organizacjami pozarządowymi oraz instytucjami o charakterze pomocowym.

Wspieranie w aktywizacji zawodowej polegające m.in. na motywowaniu do poszukiwania zatrudnienia i rozwoju kompetencji społecznych oraz zawodowych, współpracy z konsultantem ds. zatrudnienia celem udzielenia danej osobie bardziej adekwatnego wsparcia.

Wspieranie aktywizacji społecznej - motywowanie do aktywnego udziału w życiu społecznym, kulturalnym i integracji ze środowiskiem społecznym. Wskazywanie podmiotów, które lokalnie realizowały programy aktywizujące.

Wspieranie w uzyskaniu pomocy w ramach bieżącej oferty usług m.in. opiekuńczych specjalistycznych, specjalistycznych w miejscu zamieszkania dla osób chorych psychicznie; wsparcia wolontariusza.

Współpraca z PFRON i innymi podmiotami w zakresie dofinansowania likwidacji barier architektonicznych, urbanistycznych oraz turnusów rehabilitacyjnych, pozyskania sprzętu rehabilitacyjnego dla osób indywidualnych.

Opiniowanie projektów kierowanych do osób niepełnosprawnych, tworzenie warunków do współpracy w projektach, realizowanych w partnerstwie z innymi podmiotami.

Udział w grupach roboczych powołanych przez ZI.

Udzielanie informacji o przysługujących uprawnieniach, instytucjach świadczących pomoc, grupach samopomocowych, ulgach w dostępie do usług i świadczeń.

Udzielanie pomocy w załatwianiu spraw urzędowych (m.in. przy przygotowaniu pism interwencyjnych i odwoławczych, wypełnianiu wniosków).

Udział w comiesięcznych spotkaniach Zespołu Projektu partnerskiego „Z@opiekowani - kompleksowe wsparcie osób niesamodzielnych w m.st. Warszawa”.

Udział w comiesięcznych spotkaniach Dzielnicowego Zespołu ds. Wspierania Osób z Zaburzeniami Psychicznymi, powołanego w ramach trzyletniego projektu partnerskiego „Warszawski Zintegrowany System Leczenia i Wspierania Środowiskowego Osób z Zaburzeniami Psychicznymi – testowanie i wdrażanie”.

W roku 2019 z poradnictwa korzystało **68 rodzin, udzielono 139 porad i konsultacji** (74 rodziny, 224 porady i konsultacje udzielone w roku 2018).

Poradnictwo zawodowe i pomoc w zakresie aktywizacji zawodowej.

W roku 2019 z pomocy konsultanta korzystały przede wszystkim osoby, które wymagały wsparcia długofalowego, wielokierunkowego oraz wzmocnienia i podniesienia samooceny. Najliczniejszą grupę stanowiły osoby długotrwale bezrobotne, o szczególnych trudnościach na rynku pracy (w wieku 50+, karane, niepełnosprawne, samotne matki), które nie posiadały wykształcenia, kwalifikacji zawodowych oraz udokumentowanego stażu pracy. Mniej liczną grupę stanowili ci, którzy z pomocy korzystali przejściowo i mieli motywację do zmiany swojej trudnej sytuacji życiowej.

Działania realizowane w roku 2019.

- Informowanie o potrzebach rynku pracy, możliwościach doksztalcania na różnych poziomach, szansach na rozwój zawodowy (m.in. poprzez udział w projektach EFS).
- Określanie zasobów świadczeniobiorcy - jego umiejętności, predyspozycji i oczekiwań oraz możliwości aktywizacji zawodowej.
- Udzielanie pomocy w planowaniu kariery zawodowej oraz przygotowaniu do radzenia sobie na rynku pracy.
- Prowadzenie rozmów z pracodawcami celem pozyskiwania informacji o aktualnych ofertach.
- Pomoc w przygotowaniu dokumentów aplikacyjnych oraz do prowadzenia rozmów kwalifikacyjnych. Tworzenie i realizacja indywidualnego planu działania (IPD), wskazywanie skutecznych metod szukania pracy na otwartym rynku.
- Przekazywanie informacji o pracodawcach i ofertach pracy.
- Organizacja i realizacja programu prac społecznie użytecznych (PSU) we współpracy z Urzędem Pracy m.st. Warszawy.
- Opiniowanie projektów kierowanych do osób bezrobotnych oraz tworzenie warunków do współpracy w projektach, realizowanych w partnerstwie.
- Prowadzenie rekrutacji do projektów aktywizacji zawodowej.

W roku 2019 z poradnictwa korzystało **116 rodzin, udzielono 318 porad i konsultacji** (112 rodzin, 305 porad i konsultacji udzielonych w roku 2018).

Poradnictwo rodzinne oraz dla rodzin z problemem przemocy.

Poradnictwo realizowano dla rodzin z problem: zaburzonych relacji rodzinnych, zaniedbania obowiązków rodzicielskich względem dziecka, bezradności rodziców, braku umiejętności wychowawczych, funkcjonowania w rodzinie osoby uzależnionej, zagrożenia przemocą lub podejrzenie jej występowania.

Realizacja poradnictwa specjalistycznego dla rodzin obejmowała m.in:

- przeprowadzenie pogłębionej diagnozy, oraz identyfikowanie źródeł ujawnionych problemów,
- sporządzanie planu pomocy określenie metod i form pomocy oraz monitorowanie etapów jego realizacji,
- pomoc w zwiększeniu umiejętności rozwiązywania problemów wewnątrzrodzinnych, ukierunkowanie i wskazanie innych, alternatywnych możliwości i rozwiązań,

- podejmowanie interwencji zabezpieczających dobro dzieci w sytuacjach zagrożenia zdrowia i życia najmłodszych,
- przedstawianie oferty kierowanej do rodzin i dzieci przez różne podmioty,
- towarzyszenie pracownikowi socjalnemu podczas interwencji w środowisku,
- współdziałanie z innymi konsultantami, oraz podmiotami na rzecz poprawy sytuacji konkretnej rodziny (m.in. z Poradnią Psychologiczno-Pedagogiczną, Placówki Wsparcia Dziennego),
- opiniowanie projektów kierowanych do rodzin z trudnościami opiekuńczo-wychowawczymi oraz zagrożonych przemocą lub jej doświadczających, a także tworzenie warunków do współpracy z różnymi podmiotami przy realizacji projektów partnerskich,
- poradnictwo dla osób i rodzin w sytuacji przemocy bądź zagrożonych przemocą,
- prowadzenie indywidualnej pracy z samotnymi matkami przebywającymi w DSMiD,
- koordynowanie działań w ramach programu Dobry Rodzic – Dobry Start i udział w cyklicznych spotkaniach,
- realizacja działań przewidzianych w projektach EFS „Praski kokon” oraz „Sami-dzielni”,
- koordynowanie pracy Zespołu Interdyscyplinarnego i Grup roboczych ZI.

W roku 2019 z poradnictwa rodzinnego korzystało **205 rodzin, udzielono 465 porad i konsultacji** (243 rodziny, 653 porady i konsultacje udzielone w roku 2018). W roku 2019 zmniejszyła się liczba rodzin z problemami opiekuńczo- wychowawczymi korzystających z pomocy OPS co przełożyło się również na liczbę udzielonych konsultacji.

PORADNICTWO PRAWNE

W okresie sprawozdawczym adwokat wykonywał obsługę prawną na zasadach określonych w ustawie prawo o adwokaturze oraz zgodnie z zawartą umową.

W ramach obsługi prawnej wykonywane były bieżące czynności takie jak: konstruowanie i opiniowanie umów, udzielanie opinii i konsultacji prawnych w sprawach świadczeń z pomocy społecznej, opracowanie projektów decyzji administracyjnych i wystąpień do organów administracyjnych.

Porady prawne były udzielane świadczeniobiorcom Ośrodka oraz innym osobom uprawnionym do uzyskania pomocy ze względu na ciężką sytuację materialną i rodzinną. Zakres udzielanych porad prawnych obejmował przede wszystkim: prawo rodzinne, lokalowe, cywilne, karne, administracyjne, pracy i ubezpieczeń społecznych. Porady dotyczyły także postępowań przed sądami powszechnymi i administracyjnymi oraz organami administracji publicznej.

Adwokat uczestniczył w przygotowaniu i opiniowaniu procedur przetargowych w trybie ustawy Prawo Zamówień Publicznych (tekst jednolity Dz.U. z 2017 r. poz. 1579 z późn. zm.).

W roku **2019** adwokat udzielił **342 porady, konsultacje i opinie prawne** ww. sprawach **337 rodzin** (w 2018 roku 401 porad, konsultacji i opinii prawnych udzielonych 361 rodzinom).

II.4 STRUKTURA RODZIN KORZYSTAJĄCYCH ZE ŚWIADCZEŃ POMOCY SPOŁECZNEJ

Dane Urzędu Statystycznego wskazują, że na dzień 30.06.2019 roku liczba osób faktycznie zamieszkałych w Dzielnicy Praga-Północ wynosiła **63 693 osób** (Statystyka Warszawy Nr 1/2019 - Publikacja wewnętrzna Urzędu m.st. Warszawy). W poprzednim okresie sprawozdawczym dane GUS wskazywały na liczbę 64 399 mieszkańców.

W roku 2019 ze świadczeń pomocy społecznej korzystało 2163 rodziny (3297 osób w rodzinach, które stanowiły 5,2 % liczby mieszkańców).

W roku 2018 liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej wynosiła **2206** – (3550 osób w rodzinach), które stanowiły 5,5% liczby mieszkańców.

W porównaniu do roku 2018, w roku sprawozdawczym zmniejszyła się liczba mieszkańców Dzielnicy oraz liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej (o 43).

Tabela nr 14. Struktura rodzin w latach 2018 – 2019.

WYSZCZEGÓLNIENIE		LICZBA RODZIN		LICZBA OSÓB W RODZINACH	
		2018	2019	2018	2019
RODZINY OGÓŁEM		2206	2163	3550	3297
o liczbie osób					
1	1	1589	1636	1589	1636
2	2	271	233	542	466
3	3	143	125	429	375
4	4	98	86	392	344
5	5	62	46	310	230
6 i więcej	6	43	37	288	246
RODZINY Z DZIEĆMI OGÓŁEM		417	346	1541	1316
o liczbie dzieci					
1	7	161	129	405	334
2	8	139	112	498	403
3	9	78	61	386	288
4	10	25	30	149	180
5	11	7	5	45	35
6	12	6	7	49	57
7 i więcej	13	1	2	9	19
RODZINY NIEPEŁNE OGÓŁEM		199	177	590	532
o liczbie dzieci					
1	14	95	81	208	182

2	15	64	61	196	194
3	16	32	29	144	122
4 i więcej	17	8	6	42	34
RODZINY EMERYTÓW I RENCISTÓW OGÓŁEM		568	613	710	745
o liczbie osób					
1	18	463	515	463	515
2	19	81	80	162	160
3	20	14	7	42	21
4 i więcej	21	10	11	43	49

Z analizy danych za rok 2019 (tabela nr 14) wynika, że w porównaniu do roku 2018 zmniejszyła się ogólna liczba rodzin korzystających z różnych form pomocy (z 2 206 w 2018 do 2 163 w 2019 r.) Odnotowane zmiany, dotyczą kategorii rodzin od 2 osobowych do 6 osobowych i powyżej, natomiast wzrosła liczba rodzin 1 osobowych.

Największe zmiany odnotowano w kategorii rodzin jednoosobowych (+47 rodzin) oraz dwuosobowych (-38).

Zmniejszyła się liczba: rodzin z dziećmi (z 417 w 2018 r. do 346 w roku 2019), rodzin niepełnych (ze 199 w 2018 r. do 177 w roku 2019), natomiast wzrosła liczba rodzin emerytów i rencistów (z 568 w roku 2018 do 613 w roku 2019).

II.5 POWODY UDZIELENIA POMOCY – ANALIZA

Analizę powodów udzielenia świadczeń w latach 2018 - 2019 oraz liczbę rodzin korzystających z pomocy przedstawiono w tabeli nr 15.

Ubóstwo stanowi jedno z najistotniejszych kryteriów, które ma wpływ na przyznanie pomocy finansowej. Świadczeniobiorcy, którzy otrzymali pomoc z powodu złej sytuacji materialnej stanowili najliczniejszą grupę osób korzystających z różnych form wsparcia. W roku sprawozdawczym zmniejszyła się liczba rodzin, które otrzymały pomoc z powodu ubóstwa (z 1374 w roku 2018 do 1201 w roku 2019).

Sieroctwo. Rodziny bądź osoby, u których występował problem sieroctwa najczęściej wymagały pomocy w usamodzielnieniu. Oprócz wsparcia materialnego otrzymywały pomoc w formie pracy socjalnej i poradnictwa specjalistycznego. W 2019 roku tak jak w roku 2018 udzielono pomocy 2 rodzinom.

Bezdomność. W porównaniu do 2018 roku, w roku sprawozdawczym o 6 wzrosła liczba rodzin, które uzyskały pomoc z powodu bezdomności (z 72 w roku 2018 do 78 w roku 2019).

Od 01.12.2018 r. wdrożona została Procedura dotycząca zasad i trybu postępowania w sprawach przyznania tymczasowego miejsca pobytu w schroniskach dla osób bezdomnych oraz schroniskach dla osób bezdomnych z usługami opiekuńczymi finansowanych z budżetu m.st. Warszawy oraz ustalenia wysokości opłat za pobyt w tych placówkach. Ww. procedurą objęci są także bezdomni pacjenci Szpitala Praskiego.

Ze względu na znaczne obciążenie pracą związaną z realizacją procedury zaistniała konieczność

zatrudnienia dodatkowych pracowników socjalnych, którzy obecnie zajmują się tylko tą problematyką. Znaczne obciążenie pracą pracowników socjalnych związane z udzielaniem pomocy w związku z ww. problemem koncentruje się przede wszystkim w tych dzielnicach m.st. Warszawy, gdzie znajdują się schroniska dla osób bezdomnych.

Na terenie Dzielnicy Praga-Północ znajdują się trzy placówki dla osób bezdomnych prowadzone przez organizacje pozarządowe: dwa schroniska (przy ul. Kijowskiej 22 na 60 miejsc, w tym 50 miejsc objętych procedurą i przy ul. Targowej 82 na 20 miejsc) oraz jedyna w Warszawie ogrzewalnia przy ul. Kijowskiej 22 dla 50 osób.

Potrzeba ochrony macierzyństwa, w tym wielodzietność. Działania adresowane do tej grupy, obejmowały pomoc materialną i niematerialną kierowaną do całej rodziny, w tym również do dzieci (np. zasiłki celowe, finansowanie obiadów w szkołach, przedszkolach). To także działania w ramach pracy socjalnej oraz poradnictwa specjalistycznego, zmierzające do wspierania rodziny, motywowania jej do większej aktywności i rozwoju oraz współpraca z podmiotami lokalnymi, celem poszerzenia oferty pomocy.

W roku 2019 zmniejszyła się liczba rodzin, które uzyskały pomoc z powodu ochrony macierzyństwa (106 w roku 2018 do 97 w roku 2019) oraz liczba rodzin wielodzietnych (o 10).

Bezrobocie. W porównaniu do roku 2018, w roku sprawozdawczym o 75 zmniejszyła się liczba rodzin, które uzyskały pomoc z powodu bezrobocia (z 638 rodzin w roku 2018 do 563 rodzin w roku 2019). Dla tej grupy świadczeniobiorców od roku 2012 Ośrodek realizował programy (m.in. prace społecznie użyteczne), których celem było zwiększenie ich mobilności i szans na rynku pracy). Rodziny z problemem bezrobocia korzystały z pomocy materialnej, niematerialnej oraz wsparcia w postaci pracy socjalnej, konsultacji, poradnictwa specjalistycznego (prawnego, psychologicznego, rodzinnego). Świadczeniobiorcy zainteresowani poszerzeniem swoich kompetencji byli kierowani do udziału w projektach finansowanych ze środków EFS oraz szkoleniach motywacyjnych organizowanych przez podmioty zewnętrzne (np. organizacje pozarządowe, instytucje szkoleniowe).

Niepełnosprawność. W roku 2019 o 50 zmniejszyła się liczba rodzin, które otrzymywały pomoc z powodu niepełnosprawności (z 954 w roku 2018 do 904 w roku 2019). Ośrodek Pomocy Społecznej kierował do tej grupy świadczeniobiorców różne formy pomocy: materialnej (w postaci zasiłków stałych, okresowych i celowych), usług (opiekuńczych i specjalistycznych), pracy socjalnej (obejmującej m.in. pomoc: w uzyskaniu sprzętu rehabilitacyjnego, integracji ze środowiskiem a także działalność doradczą i informacyjną) i poradnictwa specjalistycznego. Zainteresowanym osobom niepełnosprawnym wskazywano możliwość udziału w programach realizowanych przez podmioty poza lokalne i lokalne m.in. Środowiskowy Dom Samopomocy.

Długotrwała lub ciężka choroba. W roku 2019 wzrosła liczba odbiorców pomocy z powodu długotrwałej i ciężkiej choroby (z 1104 w roku 2018 do 1172 w roku 2019). Świadczeniobiorcy, którzy w roku sprawozdawczym uzyskali pomoc z powodu długotrwałej i ciężkiej choroby stanowili ponad 54% środowisk.

Działania kierowane do tych beneficjentów wymagały wsparcia finansowego, niematerialnego (w postaci usług opiekuńczych i specjalistycznych) oraz pracy socjalnej i poradnictwa specjalistycznego.

Bezradność w sprawach opiekuńczo - wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego

- w tym rodziny niepełne i rodziny wielodzietne. Pomoc kierowana do ww. rodzin obejmowała świadczenia pieniężne jak również wsparcie w odbudowaniu prawidłowych relacji i umacnianiu postaw rodzicielskich (m.in. kierowanie na warsztaty umiejętności wychowawczych, pomoc w formie poradnictwa rodzinnego, psychologicznego). W przypadku rodzin z ww. dysfunkcją niezwykle ważna była realizacja pracy socjalnej, stała współpraca ze środowiskiem lokalnym oraz pomoc asystenta rodziny.

W 2019 roku o 18 zmniejszyła się liczba rodzin, które korzystały z pomocy Ośrodka (z 267 rodzin w 2018 r. do 249 rodzin w roku 2019), w tym rodzin niepełnych (o 21 rodzin), natomiast wzrosła liczba rodzin wielodzietnych (o 17 rodzin).

Przemoc w rodzinie. W ramach identyfikacji problemu, pracownicy socjalni Ośrodka Pomocy Społecznej, Policji oraz innych instytucji realizowali Procedurę Niebieskiej Karty, która była prowadzona w przypadku stwierdzenia przemocy w rodzinie.

Możliwość monitorowania ujawnionej przemocy tworzy Zespół Interdyscyplinarny do Spraw Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie. W ramach powoływanych Grup Roboczych (opis działań ZI str. 7) ustalano zakres wsparcia rodzin, w których występował ww. problem.

Rodziny, w których problem przemocy został udokumentowany korzystały z pomocy finansowej i poradnictwa specjalistycznego (m.in.: psychologa, konsultanta ds. przemocy).

W roku 2019 zmniejszyła się liczba rodzin korzystających z pomocy z powodu przemocy w rodzinie (z 20 przypadków w roku 2018 do 13 przypadków w roku 2019).

Alkoholizm. W roku 2019 na poziomie roku 2018 utrzymała się liczba rodzin, które z powodu alkoholizmu korzystały z pomocy (ze 131 w roku 2018 do 133 w roku 2019). Ze względu na charakter choroby alkoholowej pomoc finansowa dla tych świadczeniobiorców była kierowana w formie wsparcia materialnego, pośredniego (związanego z zabezpieczeniem potrzeb mieszkaniowych, bytowych, opłaceniem obiadów w szkołach, żłobkach, posiłku w barze), poradnictwa specjalistycznego: psychologicznego i zawodowego oraz działalności informacyjnej (np. wskazywanie podmiotów realizujących terapię).

Narkomania. Od kilku lat liczba świadczeniobiorców z ww. problemem, korzystających z pomocy Ośrodka z powodu narkomanii utrzymuje się na podobnym poziomie. Taką tendencję można zaobserwować również w porównywanych latach: 2018 i 2019 - różnice te są nieznaczne (28 rodzin w roku 2018 do 26 rodzin w roku 2019). Większość rodzin, które uzyskały wsparcie w roku 2019 była kierowana przez jednostki gdzie uczestniczyły w procesie leczenia lub terapii.

Trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego. W porównaniu do roku 2018, w roku sprawozdawczym o 13 zmniejszyła się liczba rodzin, które uzyskały pomoc w adaptacji po opuszczeniu zakładu karnego (z 43 w roku 2018 do 30 w roku 2019).

Osoby, które przez dłuższy czas przebywały w warunkach zorganizowanej społeczności, miały problemy z odnalezieniem się w społeczeństwie dlatego wymagały wielokierunkowego wsparcia w procesie adaptacji społecznej i zawodowej.

Trudności w integracji osób, które otrzymały status uchodźcy lub ochronę uzupełniającą.

Ww. osoby nie zawsze radzą sobie z procesem adaptacji. Mają trudności z opanowaniem języka polskiego co w znacznym stopniu ogranicza możliwość korzystania z pomocy różnych instytucji oraz możliwości zatrudnienia.

Ważnym partnerem Ośrodka w działaniach kierowanych do tych rodzin były organizacje pozarządowe, które w ramach statutowych zadań realizowały programy dla uchodźców (Caritas – Centrum Pomocy Emigrantom i Uchodźcom).

W roku sprawozdawczym zmniejszyła się liczba ww. rodzin korzystających z pomocy (z 12 w roku 2018 do 7 w roku 2019).

Zdarzenie losowe. W roku 2019 nie została udzielona pomoc z powodu zdarzenia losowego. W roku 2018 pomoc z tego powodu była skierowana do 4 rodzin.

Sytuacja kryzysowa. Aby zapobiegać pogłębieniu się sytuacji kryzysowej potrzeba szybkich działań obejmujących: pomoc materialną i niematerialną (m.in. pracę socjalną, poradnictwo specjalistyczne, doradztwo oraz działalność informacyjną).

W roku sprawozdawczym zmniejszyła się liczba rodzin, którym udzielono pomocy z powodu sytuacji kryzysowej (z 25 w roku 2018 do 21 w roku 2019).

Tabela nr 15. Powody udzielenia świadczeń w latach 2018 – 2019

POWÓD UDZIELENIA ŚWIADCZENIA	Liczba rodzin 2018	Liczba osób w rodzinie 2018	Liczba rodzin 2019	Liczba osób w rodzinie 2019
	2206	3550	2163	3297
Ubóstwo	1374	2253	1201	1850
Sieroctwo	2	5	2	4
Bezdomność	72	76	78	79
Bezrobocie	638	1425	563	1199
Niepełnosprawność	954	1385	904	1262
Długotrwała i ciężka choroba	1104	1613	1172	1639
Przemoc w rodzinie	20	52	13	36
Potrzeba ochrony macierzyństwa w tym wielodzietności	106 50	470 284	97 40	420 258
Bezradność w sprawach opiekuńczo – wychowawczych i prowadzeniu gosp. domowego	267	757	249	708

zwłaszcza w:				
• rodzinach niepełnych	176	478	155	457
• rodzinach wielodzietnych	41	252	58	311
Potrzeba ochrony ofiar handlu ludźmi	0	0	0	0
Trudności w integracji osób, które otrzymały status uchodźcy lub ochrona uzupełniająca...	12	45	9	28
Trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego	43	51	30	42
Alkoholizm	131	173	133	174
narkomania	28	33	26	29
Zdarzenia losowe	4	9	0	0
i sytuacje kryzysowe	25	33	21	39
Kłęska żywiołowa lub ekologiczna	0	0	0	0

Opracowanie własne na podst. Rocznych sprawozdań z udzielonych świadczeń pomocy społecznej MP i PS, za okres I-XII 2018 i I-XII 2019.

Analiza danych przedstawionych w tabeli nr 15 wykazała, że w porównaniu do roku 2018 w roku sprawozdawczym zmniejszyła się liczba rodzin, korzystających z różnych form pomocy (z 2206 w roku 2018 do 2163 w roku 2019).

W roku 2019 pomoc najczęściej była kierowana do rodzin i osób ze względu na: długotrwałą chorobę (1104 w roku 2018 do 1172 w roku 2019), niepełnosprawność (954 w roku 2018 do 904 w roku 2019), bezrobocie (638 w roku 2018 do 563 w roku 2019), bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego, w tym w rodzinach niepełnych i wielodzietnych (267 w roku 2018 do 249 w roku 2019).

III. OŚRODKI WSPARCIA DLA SENIORÓW I OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH

Utrzymujący się trend związany z rosnącą liczbą osób w podeszłym wieku powoduje wzrost zapotrzebowania na różnorodne formy wsparcia instytucjonalnego i środowiskowego, m.in. ośrodki wsparcia dziennego, które spełniają ważną rolę aktywizującą i uzupełniającą ofertę pomocy.

W niniejszym rozdziale prezentujemy ofertę i działania roczne Klubu „Złotego Wieku” i Domu Dziennego Pobytu – w. w form wsparcia dla seniorów, które funkcjonują w strukturze Ośrodka Pomocy Społecznej Dzielnicy Praga-Północ m.st. Warszawy

Celem głównym ww. ośrodków wsparcia jest zapobieganie wykluczeniu społecznemu poprzez wspieranie osób starszych w rozwiązywaniu ich problemów, wspomaganie w zaspokajaniu potrzeb i integracji społecznej oraz międzypokoleniowej.

III.1 DOM DZIENNEGO POBYTU

Dom Dziennego Pobytu jest jedną z jednostek organizacyjnych Ośrodka Pomocy Społecznej, która stanowi ważny element infrastruktury socjalnej, łącząc elementy pomocy środowiskowej oraz instytucjonalnej. Jest ośrodkiem wsparcia dziennego dla osób starszych i niepełnosprawnych, mieszkańców dzielnicy Praga-Północ, którym zapewnia w środowisku - pobyt, gorący posiłek oraz różne formy działalności kulturalnej, rekreacyjnej i integracyjnej.

W roku 2018 jednostka obchodziła 50-lecie funkcjonowania.

Z pobytu w Domu mogą korzystać, w pierwszej kolejności, osoby samotne, osamotnione w rodzinie, niepełnosprawne, o niskich dochodach, które z uwagi na ograniczoną sprawność i złe warunki lokalowe nie są w stanie przyrządzić sobie posiłku i uzyskują skierowanie na podstawie decyzji administracyjnej. Pośrednio, funkcjonowanie Ośrodka Wsparcia stanowi formę wsparcia rodziny, która ze względu na pracę zawodową lub zamieszkiwanie oddzielnie, nie może zapewnić osobie bliskiej wystarczającej opieki.

W roku 2019 z oferty Domu Dziennego Pobytu OPS korzystało 85 osób.

Stałe działania realizowane w Domu Dziennego Pobytu OPS to:

- pomoc żywnościowa – zapewnienie dziennego wyżywienia (obiad i podwieczorek),
- aktywizacja fizyczna (w tym manualna) prowadzona przez rehabilitanta: z możliwością korzystania z kąpielni rehabilitacyjnej,
- terapia zajęciowa- warsztaty artystyczne, plastyczne, muzyczne, malarskie,
- zapewnienie uczestnictwa m.in. w imprezach okolicznościowych i świątecznych,
- przeciwdziałanie marginalizacji osób starszych oraz ich integracja ze środowiskiem lokalnym, w tym wymiana międzypokoleniowa.

W roku 2019 najliczniejszą grupę beneficjentów DDP OPS stanowiły osoby w starszej grupie wiekowej (72 do 90 roku życia z czego 70 % to kobiety w grupie wiekowej 68-88 lat, 33 % stanowili mężczyźni).

Zajęcia dla seniorów organizowane w roku 2019.

- **Rękodzieło.** Realizowane w każdy czwartek w ramach ćwiczenia sprawności manualnej. W zależności od aktualnej pory roku powstawały dekoracje, ozdoby i kartki świąteczne z okazji Świąt Wielkanocnych i Bożego Narodzenia, plakaty informujące o wydarzeniach z udziałem seniorów, zaproszenia. Seniorzy korzystali z warsztatów z techniki Suibokugi (japońskiej sztuki malowania wodą i tuszem) przeprowadzonych przez pracowników Pracowni Kaliente. Powstało wiele ciekawych prac artystycznych, wykonanych w różnych technikach. Jednorazowo zajęć korzystało do 13 osób.
- **Podróże.** Środowe spotkania Klubu Fotelowego Globtrotera tworzyły możliwość zwiedzania najciekawszych miejsc na świecie w ramach przygotowanych prezentacji multimedialnych. W roku 2019, swoje przygody z wyprawy do Kenii i na Dominikanę przedstawił uczestnikom podopieczny DDP. Z zajęć korzystało ok. 18 osób.
- **Trening pamięci.** Zajęcia realizowane w piątki. W ramach ćwiczeń umysłu uczestnicy rozwiązywali rebusy i zagadki przygotowane przez terapeutę. Dodatkową atrakcją wprowadzoną w roku 2019 była gra „Milionerzy” (podarowana osobiście przez Pana Huberta Urbańskiego) oraz nagrody dla osób, które wygrywały w poszczególnych kategoriach. W zajęciach uczestniczyło do 10 osób.
- **Kinowe poranki.** Organizowane w piątki dla miłośników filmów fabularnych. W roku 2019 repertuar był dobierany bez wiedzy uczestników. Tematyka każdego z prezentowanych filmów miała jakieś przesłanie - odgadnięcie myśli przewodniej było przedmiotem dyskusji prowadzonej po seansie. W zajęciach uczestniczyło ok. 12 osób.
- **Warsztaty muzyczne.** Realizowane w środy. To były bardzo istotne zajęcia przede wszystkim dla członków Zespołu „Cała Praga śpiewa”. Coraz liczniejsze zaproszenia do udziału w różnych projektach zobowiązują do stałego podnoszenia poziomu wykonania dlatego też seniorzy chętnie uczestniczyli w zajęciach z technik śpiewu i pracowali nad poszerzeniem repertuaru. W zajęciach uczestniczyło 20 osób.
- **Zajęcia ruchowe.** Odbywały się 2 razy w tygodniu (we wtorki i piątki). Seniorzy uczestniczyli w zajęciach gimnastycznych prowadzonych przez rehabilitanta. W ramach tych zajęć uczestnicy przygotowali pokaz taneczny pt. Jezioro Łabędzie, który został zaprezentowany podczas Kolejnego Pikniku na Brzeskiej oraz Przeglądu Twórczości Amatorskiej Seniorów. Systematycznie ćwiczyło 11 osób.

W programie, z którego seniorzy korzystali w roku 2019 znalazły się także wyjścia: na seans filmowy do kina, do teatru Roma na spektakl Aida oraz do teatru w Oratorium im. Św. Jana Bosko na spektakl pt.: „Jaskółka”.

Usługobiorcy uczestniczyli w imprezach okolicznościowych organizowanych z okazji Świąt Wielkanocnych, Świąt Bożego Narodzenia oraz urodzin i imienin. Brali udział w przygotowaniu okazjonalnych

dekoracji. W roku 2019 dzięki życzliwości sponsora wszyscy seniorzy korzystający z oferty DDP otrzymali paczki świąteczne.

Wydarzenia otwarte dla seniorów.

- Piknik Czerwcowy na Brzeskiej - organizowany cyklicznie na początku sezonu letniego. Był okazją do promowania dokonań Domu Dziennego Pobytu OPS oraz zaprezentowania bieżącej oferty. W roku 2019 w imprezie wzięli udział seniorzy z KZW OPS oraz DDP OPS a także przedstawiciele lokalnych podmiotów, którzy realizują działania kierowane do osób starszych. Wydarzeniem tej edycji Pikniku na Brzeskiej były uroczyste obchody 90 urodzin jednego z usługobiorców.
- Realizacja wycieczki do Ogrodu Botanicznego w Powsinie – zwiedzanie ogrodu, oranżerii, ptaszarni, alei kwitnących rododendronów i azalii japońskich.
- Organizacja wydarzeń podczas Warszawskiego Tygodnia Seniora 2019:
 - otwarte warsztaty wyrobu kwiatów,
 - otwarte warsztaty wyrobu brosz,
 - otwarte warsztaty muzyczne
 - występ zespołu „Cała Praga Śpiewa” podczas Piątego Jesiennego Pikniku przy fontannie na Palcu Hallera.
- W roku 2019 seniorzy DDP OPS po raz pierwszy wzięli udział w Przeglądzie Amatorskiej Twórczości Seniorów pt. „Seniorzy mają talent”(zaprezentowali m.in.: pokaz taneczny pt. Jezioro Łabędzie, fotografie, obrazy, wystawę rękodzieła). Przegląd był organizowany przez OPS Dzielnicy Bemowo.
- Realizacja projektu „Katarzynki” w Domu Dziennego Pobytu przy ul. Brzeskiej 4.

Udział w wydarzeniach międzypokoleniowych.

- **Spotkanie z alpakami – w Centrum Aktywności Międzypokoleniowej.**

Seniorzy mogli obejrzeć z bliska te ciekawe zwierzęta. Dodatkowo, atrakcją zorganizowanego spotkania był występ pt. „Złota kaczka” zaprezentowany przez dzieci z Stowarzyszenia Centrum Interwencji Prawnej.

- **Udział w letnich spotkaniach rodzinnych** organizowanych w Olecku, Łochowie. Występy w amfiteatrze Dzielnicy Bemowo oraz na praskich „Kaziukach”.
- **Współpraca z Zespołem Szkół nr 38 dla uczniów z niepełnosprawnością intelektualną w ramach projektu” W hołdzie pamięci”.** Od roku 2017 seniorzy wspólnie z młodzieżą uczestniczą w koncertach organizowanych na terenie szkoły.

III.2 KLUB „ZŁOTEGO WIEKU”

Klub „Złotego Wieku” jest jednym z trzech ośrodków wsparcia Ośrodka Pomocy Społecznej Dzielnicy Praga-Północ m.st. Warszawy. Działalność Klubu w całości finansowana jest przez m.st. Warszawa, a nadzór nad działalnością organizacyjną i merytoryczną sprawuje Dyrektor Ośrodka. Klub realizuje usługi dla seniorów zamieszkałych przede wszystkim w Dzielnicy Praga-Północ. Placówka zapewnia warunki do spędzania czasu osobom starszym, osamotnionym oraz tym, którzy odczuwają potrzebę aktywności i rozwoju zainteresowań. W 2019 r. Klub obchodził 50-lecie swojej działalności.

Główne cele działalności Klubu „Złotego Wieku”

Przełamywanie izolacji społecznej osób starszych i samotnych poprzez:

- prowadzenie zajęć kulturalnych,
- organizowanie spotkań okolicznościowych oraz motywowanie do ich współorganizowania,
- organizowanie spotkań i prelekcji w ramach profilaktyki zdrowotnej i promocji zdrowia,
- wspieranie indywidualnych inicjatyw zmierzających do samorealizacji osób starszych,
- umożliwienie korzystania z porad oraz zajęć rehabilitacyjnych.

Udostępnianie pomieszczeń Klubu w ramach integracji organizacji i stowarzyszeń działających na rzecz osób starszych.

Z pomieszczeń, sprzętu i oferty programowej Klubu korzystali seniorzy zamieszkali w Dzielnicy Praga Północ w niektórych działaniach również osoby z innych dzielnic m.st. Warszawy. Jedynym warunkiem, który musieli spełnić uczestnicy było przestrzeganie regulaminu Klubu „Złotego Wieku”. Udział w proponowanych zajęciach był dobrowolny i bezpłatny. Klub był otwarty dla użytkowników w dni powszednie w godzinach 10:00- 18:00. Sala, którą dysponuje Klub może jednorazowo pomieścić ok. 45 osób.

W Klubie seniorzy mogli korzystać z biblioteczki, aktualnej prasy, gier planszowych, bidding boxa do brydża, sztalug malarskich oraz roweru stacjonarnego do ćwiczeń i kijków do nordic walking. Do ich dyspozycji udostępniano: telewizor, wieżę muzyczną, radiomagnetofon, mikrofony oraz dwa komputery z dostępem do Internetu. W obsłudze komputerów pomagali pracownicy Klubu (wysyłanie maili, zakładanie poczty, dołączanie załączników, obsługa stron internetowych, korzystanie z portali społecznościowych itp.).

Celem działań realizowanych w Klubie była aktywizacja osób starszych – poprzez udział w różnego rodzaju zajęciach i wydarzeniach oraz ich integracja – poprzez zbliżanie do siebie różnych środowisk i grup (osób starszych, młodzieży i dzieci).

Z oferty Klubu „Złotego Wieku” w 2019 roku skorzystały 103 osoby (64 kobiety i 39 mężczyzn). Podobnie jak w roku poprzednim, największą grupę uczestników stanowiły osoby w przedziale wiekowym 75-84 lata (50% klubowiczów).

Klub „Złotego Wieku” jest miejscem, w którym osoby starsze mogą spędzić czas wolny, realizując przy tym swoje zainteresowania i pasje. Program zajęć stałych organizowanych w Klubie jest odzwierciedleniem potrzeb zgłaszanych przez uczestników i okresowo modyfikowany.

Zajęcia stałe organizowane w 2019 roku.

- **Trening pamięci** – regularne ćwiczenia ogólnej sprawności umysłu poprzez różnorodne formy jego aktywizowania (trening pamięci i uwagi, ćwiczenia graficzne, językowe i inne) – w 2019 r. odbyło się 39 treningów pamięci;
- **Grupa szachowo-warcabowa** – w 2019 r. odbyły się 43 spotkania grupy;
- **Spotkania muzyczne z piosenką praską** – zajęcia prowadzone przez muzyka, podczas których seniorzy uczyli się piosenek i wykonywali utwory inspirowane folklorem miejskim. Zajęcia muzyczne są realizowane od 2015 roku i cieszą się dużym zainteresowaniem – w 2019 r. miały miejsce 33 spotkania;
- **Koło brydżowe** – zajęcia, które z roku na rok gromadzą coraz większą liczbę zainteresowanych osób – w 2019 r. odbyły się 92 spotkania koła brydżowego (2 razy w tygodniu);
- **Warsztaty twórcze** – zajęcia rękodzieła, decoupage i malarstwa – w 2019 r. odbyły się 22 spotkania.

Imprezy okolicznościowe organizowane w roku 2019.

- Dzień Babci i Dziadka (45 os.),
- Zabawa karnawałowa (25 os.),
- Potańcówka ostatekowa (45 os.) – zorganizowana we współpracy z Domem Dziennego Pobytu,
- Przywitanie Wiosny (25 os.),
- Uroczystość wielkanocna (47 os.),
- Dzień Matki (15 os.), V Piknik z okazji Dnia Seniora (>100 os.),
- Andrzejki (25 os.),
- Wigilia (40 os.).

Części imprez okolicznościowych m.in.: z okazji Przywitania Wiosny, Dnia Matki czy Dnia Seniora połączona była z występami uczniów ze Szkoły Podstawowej Nr 258 ze Szkolnego Koła Wolontariatu oraz dzieci z Przedszkola Nr 184.

Spotkania, warsztaty, prelekcje.

Klubowicze uczestniczyli w spotkaniach i prelekcjach organizowanych w Klubie. Były to spotkania z obszaru kultury, edukacji, profilaktyki zdrowotnej i promocji zdrowia, a także dotyczące bezpieczeństwa seniorów, spraw społecznych i aktywności obywatelskiej.

Wyjścia, wycieczki.

Seniorzy z Klubu „Złotego Wieku” chętnie korzystają także z wyjść do kina/teatru oraz wycieczek organizowanych przez pracowników Klubu. W 2019 roku zostały zorganizowane:

- 2 wyjścia do kina – w ramach wyjść seniorzy mieli do wyboru takie filmy jak: „Kurier”, „Całe szczęście”, „Boże Ciało”, „(Nie)Znajomi”, „Czarny mercedes”,
- Wyjście do teatru – spektakl pt.: „Sen nocy letniej” w Teatrze Dramatycznym,
- Wycieczka do Cerkwii Bazyliańców,
- Wycieczka do ogrodu botanicznego w Powsinie,
- Spotkanie z alpakami w CAM Nowolipie,

- Wycieczka do Legionowa – zwiedzanie muzeum historii Legionowa oraz spacer po „Parku zdrowia”,
- Udział w Jarmarku Kreatywności,
- Udział w „Seniorzy Mają Talent” (OPS Dzielnicy Praga-Północ był współorganizatorem przeglądu).

Partnerzy, z którymi Klub „Złotego Wieku” współpracował w roku 2019 : Stowarzyszenie CIS -Biuro Porad Obywatelskich, Dom Kultury Praga, Biblioteka Publiczna przy ul. Skoczylasa, Centrum Wielokulturowe, Stowarzyszenie Interwencji Prawnej, Fundacja „Dr Clown”, Szkoła Podstawowa Nr 258, Przedszkole Nr 173, Przedszkole Nr 184, ZUS, Fundacja Verita.

IV. DOM SAMOTNEJ MATKI I DZIECKA

Dom Samotnej Matki i Dziecka Ośrodka Pomocy Społecznej Dzielnicy Praga-Północ m.st. Warszawy przy ul. Szymanowskiego 4a udziela pomocy matkom z dziećmi (także ofiarom przemocy), które z różnych przyczyn losowych zostały pozbawione domu, często także środków do życia. Zapewnia całodobowy pobyt, możliwość przygotowania posiłku, odpowiednie warunki sanitarne, pomoc socjalną oraz możliwości rozwoju psychofizycznego dla dzieci.

Czas pobytu w Domu Samotnej Matki i Dziecka jest zróżnicowany (od 3 miesięcy do ponad roku) i zależy głównie od możliwości uregulowania spraw urzędowych związanych z sytuacją rodzinną, materialną, zdrowotną a szczególnie z możliwością uzyskania bądź uregulowania spraw mieszkaniowych.

Jednostka nie prowadzi żywienia. Każda z rodzin indywidualnie dokonuje zakupu artykułów spożywczych oraz przygotowuje posiłki dlatego ma zapewniony dostęp do kompleksu kuchennego (w tym lodówek i sprzętu kuchennego).

Mieszkanki Domu mają również zapewniony dostęp do pralni i suszarni. DSMiD posiada salę do prowadzenia zajęć świetlicowych, salę do odrabiania lekcji i nauki (doposażoną w sprzęt komputerowy) oraz ogród.

Zasady rekrutacji i przyczyny pobytu w Domu Samotnej Matki i Dziecka.

Prawo do pobytu w Domu Samotnej Matki i Dziecka Ośrodka Pomocy Społecznej mają kobiety z dziećmi, w pierwszej kolejności z terenu Dzielnicy Praga-Północ lub m.st. Warszawy (gdy placówka dysponuje wolnymi miejscami).

Pobyt w jednostce jest związany z czasowym kryzysem w życiu rodziny, który może powodować zagrożenie zarówno dla matki jak i dziecka (m.in. związanym z: przemocą, uzależnieniem, chorobą psychiczną, trudną sytuacją mieszkaniową, poważnym konfliktem rodzinnym).

Pomoc udzielana jest na czas niezbędny do uregulowania spraw życiowych, pozwalających na zorganizowanie życia rodziny od nowa. Rodzina nie ponosi kosztów związanych z pobytem, wymagane jest jednak jej współuczestnictwo i aktywne współdziałanie z pracownikiem socjalnym, konsultantami i instytucjami zaangażowanymi w pomoc, zmierzającą do szybkiego usamodzielnienia.

Uwzględniając specyfikę każdej rodziny, różny jest zakres i częstotliwość udzielanej pomocy oraz metody pracy.

Formy pomocy kierowane do samotnych matek i dzieci

- **Pomoc socjalna, psychologiczna, prawna m.in.:** udzielanie informacji, wspieranie w podejmowaniu samodzielnych decyzji i tworzeniu indywidualnego planu rozwiązania trudnej sytuacji życiowej, wspieranie w ramach pomocy materialnej i niematerialnej,
- **Pomoc pedagogiczna** - m.in. ukierunkowanie pracy matki z dzieckiem, wskazywanie możliwości skorzystania z lokalnej oferty działań (np. poradni, warsztatów umiejętności wychowawczych, poradnictwa specjalistycznego, przedszkoli, żłobków),
- **Pomoc wychowawcza np.:** organizowanie wsparcia w odrabianiu lekcji, zagospodarowaniu czasu

wolnego w Domu i poza nim (w formie zajęć plastycznych czy przygotowania okolicznościowych inscenizacji) oraz indywidualne poradnictwo,

- **Wsparcie w procesie aktywizacji zawodowej** dla osób zainteresowanych własnym rozwojem,
- **Codzienna, indywidualna praca z matkami** w zakresie: wypracowania nawyków opieki nad dzieckiem i dbania o jego rozwój, utrzymywania czystości, organizowanie dnia, planowania i kontroli wydatków,
- **Wspieranie procesu usamodzielniania do momentu uzyskania i zagospodarowania się w mieszkaniu** (współpraca ze sponsorami).

Inne działania realizowane na terenie Domu Samotnej Matki i Dziecka

W roku 2019 na terenie Domu Samotnej Matki i Dziecka OPS prowadzone były różne działania na rzecz mieszkańców oraz jednostki. Organizatorami pikników, festynów, imprez okolicznościowych oraz remontów i prac w ogrodzie byli wolontariusze z firm, fundacji, stowarzyszeń oraz studenci i osoby indywidualne. Dzięki ich zaangażowaniu w roku 2019 odbyły się:

- cykl warsztatów dla kobiet z zakresu konstruktywnego rozwiązywania konfliktów w sposób bezpieczny i nieagresywny. W czasie trwania zajęć organizator zapewnił opiekę nad dziećmi,
- porządki wiosenne przeprowadzone na terenie ogrodu,
- imprezy dla dzieci oraz warsztaty dla kobiet dot. przygotowania profesjonalnego makijażu,
- piknik rodzinny z okazji Dnia Matki,
- festyn z okazji Dnia Dziecka zorganizowany w ogrodzie Domu Samotnej Matki i Dziecka,
- festyn na zakończenie lata i wspólne grillowanie,
- drobne remonty przeprowadzone na terenie jednostki,
- akcja „Wyprawka szkolna” przeprowadzona z okazji rozpoczęcia roku szkolnego,
- impreza z okazji Mikołajek i wspólne przygotowanie ozdób świątecznych.
- imprezy świąteczne z prezentami dla dzieci i ich mam.

v. PROGRAMY SPOŁECZNE ORAZ SPECJALISTYCZNE REALIZOWANE W 2019 r.

W tym rozdziale dokonano krótkiego przeglądu programów społecznych i specjalistycznych, które oprócz zadań podstawowych (własnych i zleconych wynikających z ustawy o pomocy społecznej) Ośrodek Pomocy Społecznej realizował w roku 2019.

V.1 KONTROLOWANE PRACE NA CELE SPOŁECZNE

Od 2015 roku Ośrodek Pomocy Społecznej Dzielnicy Praga-Północ m.st. Warszawy, w porozumieniu z Sądem Rejonowym dla Warszawy Praga-Północ zapewnia realizację **kontrolowanych prac na cele społeczne**, wykonywanych przez osoby kierowane w ramach odbywania kary za popełnione wykroczenia (Rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości z dnia 1 czerwca 2010 r., Dz.U. nr 98, poz. 634.).

Kara może być wykonywana na rzecz instytucji i organizacji reprezentujących społeczność lokalną (jak np. jednostki organizacyjne pomocy społecznej, placówki oświatowo-wychowawcze, podmioty lecznicze, fundacje, organizacje pozarządowe i inne instytucje i organizacje użyteczności publicznej za ich zgodą).

Praca społecznie użyteczna wykonywana w zamian za grzywnę, której egzekucja okazała się bezskuteczna – nie jest pracą w rozumieniu Kodeksu pracy. Skazany ponosi koszty ew. badania lekarskiego a podmiot, który go zatrudnia ponosi koszty nadzoru, wyposażenia w narzędzia i urządzenia, niezbędne środki ochrony - odpowiednie do charakteru powierzonych pracy, środki czystości.

Koordinatorem programu był pracownik OPS, odpowiedzialny za sprawozdawczość oraz organizowanie i monitorowanie pracy osób kierowanych do odbycia kary. Było to dla niego zadanie dodatkowe, w ramach wykonywanych etatowych obowiązków.

W roku 2019, w ramach programu były realizowane prace porządkowe i techniczne m.in. na terenie Domu Samotnej Matki i Dziecka OPS. Zostało przepracowanych **480 godzin** (462 godziny w roku 2018).

V.2 PROGRAMY KIEROWANE DO OSÓB BEZROBOTNYCH

Prace społecznie użyteczne w Dzielnicy Praga-Północ.

Zasady organizowania i finansowania prac społecznie użytecznych dla osób bezrobotnych, bez prawa do zasiłku, korzystających z pomocy społecznej określa ustawa z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (tekst jednolity Dz.U. z 29 czerwca 2018 r, poz. 1265).

Celem prac społecznie użytecznych realizowanych w roku 2019 było zaktywizowanie, długotrwale bezrobotnych świadczeniobiorców Ośrodka, w stopniu pozwalającym na zwiększenie ich motywacji i samodzielności w zaspokajaniu potrzeb.

Wykonując prace społecznie użyteczne uczestnik mógł zdobyć doświadczenie zawodowe, wdrożyć się do systematycznej pracy ale także otrzymywać świadczenie, nie tracąc możliwości korzystania z dotychczasowych uprawnień.

Program prac społecznie użytecznych (PSU) był realizowany w okresie od marca do listopada. Każdy z uczestników zachował status osoby bezrobotnej, pracując bezumownie, w wymiarze 40 godzin

miesięcznie. Uczestnicy wykonywali prace fizyczne takie jak: porządkowanie terenów zewnętrznych, malowanie ogrodzeń, prace pomocnicze w kuchni i porządkowe w pomieszczeniach wewnętrznych. Spośród 16 osób zgłoszonych przez pracowników socjalnych do programu przystąpiło 12 świadczeniobiorców, program ukończyło 10 osób.

Realizacja ww. programu opierała się na ścisłej współpracy Ośrodka Pomocy Społecznej z Urzędem Pracy m.st. Warszawy. Obszarem pozyskania miejsc pracy dla uczestników były lokalne instytucje (gimnazja, żłobki, szkoły, Dom Pomocy Społecznej). Narzędziem w realizacji programu był kontrakt socjalny zawarty z uczestnikiem, w uzasadnionych przypadkach uprawniający do korzystania z bezpłatnej karty miejskiej na dojazd do pracy.

W roku 2019 program prac społecznie użytecznych był w całości finansowany w ramach środków własnych gminy. Środki finansowe w wysokości **21 173,26 zł** zostały przeznaczone na: wypłaty świadczeń dla uczestników (8,30 zł/h) ich ubezpieczenie, koszty BHP oraz badania medycyny pracy.

Inne działania kierowane do osób bezrobotnych.

W 2019 roku świadczeniobiorcy Ośrodka Pomocy Społecznej byli kierowani do projektów proponowanych przez różnych realizatorów.

Był to m.in.: projekt p.t. „Wsparcie w Starcie” – kontynuowany w roku 2019 w Centrum Młodych ul. Inżynierska 1 lok 79 (m.in. Stowarzyszenie Serduszko dla Dzieci i inne podmioty w ramach Lokalnego Systemu Wsparcia. Program był finansowany przez m.st. Warszawa.

Celem programu było kształtowanie postaw aktywności społecznej i zawodowej oraz wyrównywanie szans społecznych poprzez aktywizację edukacyjną, zawodową i społeczną młodzieży i młodych dorosłych w wieku 16-26 lat.

W roku 2019 OPS nawiązał kontakt z realizatorami projektów współfinansowanych z środków EFS (m.in.: „Integracja w stronę zatrudnienia”, „Przez staż do zatrudnienia osób niepełnosprawnych”, „Akademia samodzielności” i innych). Wszystkie projekty proponowały podobne działania m.in.: kompleksowe wsparcie indywidualne, w tym indywidualnie dobraną ścieżkę zawodową, staże, warsztaty społeczne, stypendia szkoleniowe, stażowe, refundacje kosztów dojazdu.

V.3 PROGRAMY KIEROWANE DO RODZIN

Program „Dobry Rodzic-Dobry Start” (kontynuacja) - Program „Dobry Rodzic-Dobry Start” w Warszawie (realizowany od 2007 roku) jest skierowany do rodzin z dziećmi do lat 6, przeżywających

trudności wychowawcze oraz tych, w których wystąpił problem krzywdzenia. Ma na celu wczesną profilaktykę krzywdzenia małych dzieci.

Założenia programu „Dobry Rodzic-Dobry Start” są zgodne m.in.: z priorytetami Programu „Rodzina” na lata 2016 – 2020 oraz celami szczegółowymi Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie.

W dokumentach programowych znalazły się zapisy, które m.in. wskazują na potrzebę wielokierunkowego wspierania rodziny i dążenia do poprawy funkcjonowania rodzin z problemami, zmniejszenia akceptacji dla stosowania przemocy wobec dzieci przez członków rodziny oraz ograniczenia zjawiska przemocy w rodzinie poprzez kierowanie do odbiorców działań profilaktycznych.

Etapy realizacji Programu „Dobry Rodzic - Dobry Start”:

- Przekazanie informacji o programie,
- Identyfikacja rodzin z grupy ryzyka krzywdzenia małych dzieci,
- Pomoc specjalistyczna oraz monitoring.

Program „Dobry Rodzic-Dobry Start” wprowadzony i koordynowany przez Fundację Dajemy Dzieciom Siłę obecnie jest realizowany przez wszystkie ośrodki pomocy społecznej m.st. Warszawy.

W roku 2019 w działania programu zostali włączeni wszyscy pracownicy socjalni i specjalista ds. rodziny i konsultanci OPS. Ponadto 3 koordynatorów wytypowanych przez Ośrodek brało udział w cyklicznych spotkaniach oraz ewaluacji programu.

Współpraca przy realizacji projektu LSW-Nowa Baza - Projekt NOWA BAZA został wypracowany przez organizacje pozarządowe i instytucje publiczne w odpowiedzi na inicjatywę Biura Pomocy i Projektów Społecznych Miasta Stołecznego Warszawy i w związku z planem Zintegrowanego Programu Rewitalizacji. Jest on kontynuacją prac 2 konsorcjów, które działały pod nazwą BAZA i TU PRAGA.

Projekt łączy i wykorzystuje różne typy działań, kierowane do dzieci i młodzieży w wieku 6-18 lat, takie jak działania edukacyjne, profilaktyczne, opiekuńczo-wychowawcze, korekcyjne, specjalistyczne, socjalne i inne oraz stara się włączać do tych działań rodziny podopiecznych. Stanowi uzupełnienie wsparcia, które było kierowane do dzieci i młodzieży zagrożonych wykluczeniem społecznym o działania nierealizowane w dzielnicy, jak również o innowacyjne metody pracy. Projekt zakłada współpracę organizacji i instytucji działających w środowisku lokalnym.

Czas realizacji: 03.09.2018 do 31.12.2020 rok.

Realizacja kolejnego etapu projektów Baza i Tu Praga pod nazwą LSW-Nowa Baza stworzyła szansę na pogłębienie dotychczasowych oddziaływań, wdrożenie wniosków z ewaluacji, możliwość wykorzystania już wypracowanych kontaktów, relacji do dokonywania trwałych zmian.

W skład konsorcjum wchodził 7 organizacji pozarządowych.

Celem głównym projektu jest wyrównywanie szans edukacyjnych i społecznych dzieci i młodzieży z terenu Dzielnicy Praga- Północ w wieku 6-18 lat skupionych głównie wokół szkół nr 30, 50, 73, 127, 258, 354, 395 oraz zwiększanie kompetencji opiekuńczo – wychowawczych rodzin.

Rezultaty działań projektu odnotowane na koniec czerwca 2019 roku to m.in.:

- 105 uczniów poprawiło średnią swoich ocen,
- 238 uczniów, którzy otrzymali wsparcie intensywne lub regularne (co najmniej 3 rodzaje wsparcia) otrzymało promocję do następnej klasy,
- 178 uczniom udało się zatrzymać bądź podnieść ocenę z zachowania,
- 33% uczniów uczestniczyło w zajęciach specjalistycznych razem z rodzicami i opiekunami,
- 502 uczniów uczestniczyło w zajęciach rozwijających, organizowanych dla dzieci uzdolnionych. Brało w nich udział 100% zdolnych uczniów wytypowanych przez szkoły.

(Dane cząstkowe przekazane przez realizatorów projektu NOWA BAZA).

W ramach porozumienia zawartego z realizatorem, Ośrodek Pomocy Społecznej m.in. wyznaczył dwie osoby do kontaktów dzięki czemu na bieżąco pozyskiwane były informacje o działaniach, oraz przewidywanych spotkaniach.

V.4 ASYSTENT RODZINY W OŚRODKU POMOCY SPOŁECZNEJ

Ustawa o wspieraniu rodziny i pieczy zastępczej z dnia 9 czerwca 2011 r. (tekst jednolity Dz.U. 2017 poz. 697), nakłada na gminy obowiązek udzielania pomocy rodzinom dysfunkcyjnym z dziećmi. Pomoc ta realizowana jest poprzez działania asystenta rodziny, którego zadaniem jest wsparcie rodziny w przezwyciężaniu trudności związanych z opieką i wychowaniem małoletnich dzieci.

Pomoc asystenta była kierowana do rodzin z wieloma problemami, w których wychowują się małoletnie dzieci, doświadczających splotu co najmniej dwu trudnych sytuacji życiowych (takich jak m.in.: ubóstwo, bezrobocie, niepełnosprawność, przemoc i inne) wykazujących bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego. Były to najczęściej rodziny niepełne bądź wielodzietne.

Z powodu niewydolności wynikającej z ww. trudnych sytuacji życiowych oraz własnych zaniedbań, rodziny te były zagrożone odebraniem dzieci do pieczy zastępczej. Aby temu zapobiec realizowano wsparcie na wielu poziomach, o charakterze socjalnym w tym: materialnym i psychologicznym.

Zadaniem asystenta rodziny było podniesienie samooceny, zwiększenie poczucia wpływu na własne życie. Także pomoc: w rozwoju kompetencji poszczególnych członków rodziny, motywacji do osiągania wyznaczonych celów, wzbudzanie wiary we własne możliwości oraz rozwijanie umiejętności podejmowania trudnych wyzwań. Jednym z etapów pracy z rodziną była analiza relacji i problemów wychowawczych z dziećmi.

Wspieranie było prowadzone w miejscu zamieszkania lub w miejscu wskazanym przez rodzinę, za jej zgodą i z jej aktywnym udziałem.

W 2019 roku pomocą asystenta zostało objętych **69 rodzin**. W roku 2018 z pomocy asystenta rodziny korzystało również 69 rodzin.

Program „Kobieta po praskiej stronie”. Projekt opracowany przez asystentów z Zespołu Asysty Rodzinnej OPS. Zrealizowany w pomieszczeniach Ośrodka Pomocy Społecznej przy ul. Brechta 15 i Szymanowskiego 4a, w formie pięciu spotkań (od 08.02 do 08.03. 2019 roku).

Projekt był skierowany do 12 kobiet z rodzin objętych wsparciem asystenta, u których zdiagnozowano m.in. niskie poczucie wartości, brak pewności siebie, niechęć do podejmowania aktywności w kierunku zmiany swojej sytuacji rodzinnej i życiowej.

Cel główny: zwiększenie poczucia własnej wartości, lepsze poznanie siebie, zmotywowanie do podejmowania aktywności.

Cele szczegółowe: znaczenie pozytywnego myślenia dla funkcjonowania społecznego, wzmocnienie umiejętności mówienia dobrze o sobie i innych, właściwa ocena indywidualnych możliwości oraz umiejętność wskazania własnych zasobów.

Praca z uczestniczkami prowadzona była w oparciu o metodę skojarzeń, dyskusji, prezentacji pozytywnych przykładów, filmu oraz ćwiczenia dobrane stosownie do tematyki spotkania (np.: lista jestem”, „lubię nie lubię”, „koło życia”, „pytanie o cud”, „kubki”, „koperta”, film „Cyrk motyli”, itp.). Zorganizowano spotkanie z „dziewczyną ze stali” – mieszkanką Pragi-Północ, która w oparciu o własne doświadczenia opowiedziała uczestniczkom w jaki sposób można poradzić sobie z kryzysem i osiągnąć samodzielność oraz życiową stabilizację wykorzystując „własne zasoby” i wsparcie oferowane przez instytucje pomocy społecznej.

Każda z uczestniczek miała szansę zaprezentowania swoich umiejętności (np. kulinarnych - upieczenie ciasta, zrobienie sałatki; estetycznych - przygotowanie stołu; plastycznych - przygotowanie dekoracji) biorąc aktywny udział w przygotowaniu spotkania na zakończenie programu.

W programie zapewniono opiekę dla dzieci uczestniczek.

Unia Europejska
Europejski Fundusz Społeczny

Projekt pn. „**Praski kokon**” współfinansowany z EFS w ramach Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój 2014-2020, IV Oś priorytetowa „Innowacje społeczne i współpraca ponadnarodowa” realizowany w ramach umowy o dofinansowanie nr POWR.04.01.00-00-DU30/16, przez Miasto Stołeczne Warszawa w partnerstwie ze Stowarzyszeniem Otwarte Drzwi, Fundacją Wspierania Rodzin „Korale” i Stowarzyszeniem Centrum Wspierania Aktywności Lokalnej CAL oraz w współpracy z Ośrodkiem Pomocy Społecznej Dzielnicy Praga-Północ m.st. Warszawy. Okres realizacji projektu: 03.04.2017 – 14.08.2021.

Cel projektu: wypracowanie zintegrowanego, kompleksowego Modelu Przeciwdziałania Dziedziczeniu Biedy wspierającego całą rodzinę w jej najbliższym sąsiedztwie, który zakłada współpracę lokalnych podmiotów i koordynację działań.

Projekt skierowany jest do:

- rodzin z problemami opiekuńczo-wychowawczymi o dziedziczonej formie ubóstwa wraz z ich najbliższym sąsiedztwem z koncentracją uwagi na pokoleniu znajdującym się w okresie wczesnego dzieciństwa i w okresie edukacji szkolnej,
- przedstawicieli podmiotów realizujących wsparcie na rzecz rodzin w tym podmiotów samorządowych, działających w sektorze pomocy społecznej i edukacji, oraz organizacji pozarządowych działających w sferze integracji społecznej i aktywizacji zawodowej.

Etapy realizacji projektu.

- Przeprowadzenie pogłębionej diagnozy terytorium, wypracowanie modelu w ścisłej współpracy z mieszkańcami oraz przedstawicielami instytucji i organizacji działających na terenie realizacji projektu - zrealizowany(od 03.04.2017 do 23.10.2017 r.).
- Przetestowanie i upowszechnienie modelu - aktualnie realizowany (od 15.03.2019 do 14.04.2021 r.).
- Włączenie modelu do polityki i praktyki na poziomie lokalnym – planowany 15.05.2021 – 14.11.2021

W ramach pierwszej fazy projektu „Praski kokon” przeprowadzono diagnozę potencjału środowiska lokalnego Nowej Pragi oraz wypracowano Model Przeciwdziałania Dziedziczeniu Biedy (Model PDB).

Produkty, które powstały w projekcie.

- Diagnoza środowiskowa i instytucjonalna potencjału środowiska lokalnego części Dzielnicy Praga-Północ.
- Model Przeciwdziałania Dziedziczeniu Biedy (Model PDB) wraz z załącznikami takim jak m.in.: Standard Lokalnego Systemu Wsparcia Praski Kokon; Akademia Rozwoju Talentów; Poradnik dla specjalistów - jak pracować z rodzicami programem „Odzyskać dziecko” i inne.

„Praski Kokon” jest obecnie w drugiej z trzech faz realizacji – fazie testowania na terenie dzielnicy obejmującym: ul. Starzyńskiego, ul. Wybrzeże Helskie, Al. Solidarności, ul. Szwedzką.

Działania w ramach Modelu skierowane są do odbiorców korzystających ze wsparcia w sposób:

- intensywny - 15 rodzin (około 60 osób),
- okazjonalny - grupa około 180 osób - osoby z otoczenia rodzinnego, sąsiedzkiego i społecznego.

Dla grupy odbiorców korzystających ze wsparcia w sposób intensywny przewidziano pomoc m.in: (realizowane w projekcie przez OPS w roku 2019–podkreślono).

- asystenta rodziny – ukierunkowane na udzielanie pomocy: w rozwijaniu umiejętności wychowawczych i społecznych rodziców, budowaniu pozytywnych relacji z dziećmi,

- rodzin wspierających – udzielanie pomocy poprzez prezentowanie pozytywnych wzorców dotyczących różnych aspektów życia (np. wspólne organizowanie czasu wolnego dla całej rodziny, udzielaniu wskazówek dotyczących wychowania dzieci),
- pielęgniarki środowiskowej – pomoc w zapewnieniu właściwej pielęgnacji oraz rozwiązywaniu problemów zdrowotnych rodziny.

Zapewniono:

- usługi opiekuńcze –zapewnienie opieki nad dziećmi podczas uczestnictwa rodziców i opiekunów w działaniach Projektu,
- indywidualną specjalistyczną pomoc dla dzieci (np.: rehabilitanta, fizjoterapeuty, logopedy, psychoterapeuty lub innych specjalistów),
- wsparcia dzieci w wieku 6-18 lat w ramach Akademii Rozwoju Talentów – ART (obejmującej takie działania jak m.in.: wsparcie mentorów, psychologa, umożliwienie korzystania z korepetycji, udziału w różnych kursach i profilowanych warsztatach),
- edukację rodzinną –warsztaty umiejętności wychowawczych oraz edukacji finansowej,
- animację samopomocy sąsiedzkiej –nawiązywanie relacji i organizację wydarzeń sąsiedzkich,
- udział w programie „Odzyskać dziecko” - realizowanym w formie warsztatów i spotkań indywidualnych.

Faza testowania zakłada zarówno wsparcie rodziny w różnych obszarach życia jak i rozwój współpracy w ramach LSW. W ramach komponentu rozwoju współpracy zaplanowano cykliczne spotkania, warsztaty merytoryczne a w efekcie opracowanie Mapy Potencjałów Lokalnych oraz Bazy Inicjatyw skierowanych do rodzin na wybranym terytorium.

Rzeczpospolita
Polska

Unia Europejska
Europejski Fundusz
Rozwoju Regionalnego

Projekt pn.: „**Sami-dzielni**” współfinansowany z EFS w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Mazowieckiego na lata 2014-2020, Oś Priorytetowa IX – Wspieranie włączenia społecznego i walka z ubóstwem, Działanie 9.2 – Usługi społeczne i usługi opieki zdrowotnej, Poddziałanie 9.2.1 – Zwiększenie dostępności usług społecznych, realizowany przez Miasto Stołeczne Warszawa w partnerstwie z Fundacją Atalaya, w współpracy z Ośrodkiem Pomocy Społecznej Dzielnicy Praga-Północ m.st. Warszawy i Warszawskim Centrum Pomocy Rodzinie. Okres realizacji projektu: 01.09.2019 - 31.08.2021.

Cel główny projektu: zwiększenie dostępu do usług społecznych 80 mieszkańców m.st. Warszawy, w szczególności usług środowiskowych oraz usług wsparcia rodziny i pieczy zastępczej poprzez działania ukierunkowane na wyrównanie deficytów opiekuńczo-wychowawczych rodziny, mające ograniczyć umieszczanie dzieci w pieczy zastępczej, stworzenie mieszkań wspomaganych dla osób opuszczających pieczę

zastępczą i rozszerzenie ich procesu usamodzielnienia oraz stworzenie 14 osobowej placówki opiekuńczo-wychowawczej.

Projekt skierowany jest do 80 osób, mieszkańców m.st. Warszawy w tym:

- 14 dzieci przebywających w pieczy zastępczej,
- 20 osób z rodzin zagrożonych wykluczeniem społecznym, w których występują deficyty opiekuńczo-wychowawcze, a dzieci są zagrożone umieszczeniem lub powrotem do pieczy zastępczej.
- 16 osób przebywających w mieszkaniach wspomaganych;
- 30 osób w procesie usamodzielniania.

Główne działania w projekcie:

- Wsparcie asystenta rodziny,
- Usługi wsparcia rodziny,
- Utworzenie mieszkań wspomaganych,
- Wsparcie w procesie usamodzielniania,
- Szkolenia dla kandydatów na rodziny zastępcze,
- Stworzenie placówki opiekuńczo – wychowawczej do 14 osób.

Wszystkie działania planowane do realizacji przez OPS w roku 2019 zostały przeniesione na styczeń roku 2020. W roku 2019 prowadzono działania bez kosztowe (np. dokonanie naboru na stanowisko asystenta rodziny).

V.5 PROGRAMY KIEROWANE DO OSÓB STARSZYCH I NIEPEŁNOSPRAWNYCH

Projekt partnerski „Z@opiekowani - kompleksowe wsparcie osób niesamodzielnym w m.st. Warszawa” realizowany w ramach RPO Województwa Mazowieckiego na lata 2014-2020 współfinansowany z EFS (RPMA 09.02.01-14-5202/16-00) przez m.st. Warszawa. Czas realizacji 06.07.2017 do 14 maja 2019 r.

W projekcie uczestniczyło 5 osób - usługobiorców OPS.

Projekt pilotażowy m.st. Warszawy był realizowany na terenie dzielnic: Ochota, Wola, Śródmieście, Targówek, Białołęka, Praga Południe i Praga-Północ. Polegał na zapewnieniu kompleksowego wsparcia osobom niesamodzielnym poprzez dostarczenie usługi będącej połączeniem: usług opiekuńczych świadczonych w miejscu zamieszkania z teleopieką. Osoby niesamodzielne w sytuacji zagrożenia życia lub zdrowia mogły wezwać pomoc przez uruchomienie przycisku SOS, znajdującego się na wodoodpornej opasce i specjalnej centralce telefonicznej.

Osoby poruszające się samodzielnie otrzymały zestaw składający się z tabletu i opaski z przyciskiem SOS, GPS, detektorem upadku z funkcją monitorowania ciśnienia krwi i tętna oraz przypomnienia

o konieczności zażycia leków. Dodatkowo opaska umożliwiała odbieranie połączeń oraz kontakt z centrum teleopieki.

Działania OPS w ramach projektu to: udział w składzie Komitetu Sterującego, spotkaniach roboczych, rekrutacja uczestników i przeprowadzenie wywiadu środowiskowego, towarzyszenie realizatorom podczas wizyt u klienta, pomoc w opracowaniu planu pomocy, okresowa kontrola jakości, przygotowanie i przekazanie niezbędnej dokumentacji (w tym wydanie decyzji administracyjnej), promocja projektu oraz archiwizacja dokumentacji. Realizację programu zakończyła uroczysta konferencja.

Unia Europejska
Europejski Fundusz Społeczny

Projekt pn.: **Warszawski Zintegrowany System Leczenia i Wspierania Środowiskowego Osób z Zaburzeniami Psychicznymi** – testowanie i wdrażanie, współfinansowany z EFS w ramach Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój 2014-2020, Oś Priorytetowa IV-Innowacje Społeczne i współpraca ponadnarodowa, Działanie 4.1 Innowacje społeczne, realizowany przez Miasto Stołeczne Warszawa w partnerstwie ze Stowarzyszeniem Otwarte Drzwi i szpitalami: Szpital Wolski im. dr Anny Gostyńskiej Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej, Mazowiecki Szpital Wojewódzki Drewnica Sp. z o.o., Mazowiecki Szpital Bródnowski w Warszawie Sp. z o.o. Okres realizacji projektu: 01.12. 2019 r. do 30.11. 2020 rok.

Adresatami projektu są:

- osoby dorosłe, mieszkańcy dzielnic: Wola, Praga- Północ, Targówek: z zaburzeniami psychicznymi, z niepełnosprawnością intelektualną, ze współwystępującymi zaburzeniami psychicznymi i niepełnosprawnością intelektualną,
- osoby znajdujące się poza systemem wsparcia środowiskowego (m.in.: niekorzystające z oferty ośrodków wsparcia, samotne, bezrobotne).

Celem projektu jest poprawa jakości oraz efektywności działań w obszarze zdrowia psychicznego poprzez przetestowanie modelu wsparcia osób z zaburzeniami psychicznymi. Rozwiązania zaplanowane w modelu zmierzają do wzmocnienia ww. osób w optymalnym funkcjonowaniu w społecznościach lokalnych poprzez wspieranie procesu leczenia.

Rolę wiodącą w projekcie pełnią Doradcy ds. Zdrowienia i Wsparcia, którzy są indywidualnymi koordynatorami opieki zdrowotnej uczestników, nawiązują i podtrzymują z nimi kontakt, przygotowują indywidualny plan zdrowienia i wsparcia i pomagają w jego realizacji.

Innowacyjnym działaniem jest włączenie do Zespołu Doradców osób z doświadczeniem kryzysu psychicznego – asystentów zdrowienia, którzy pełnią rolę wspierającą.

Oferowane formy pomocy.

- Kompleksowa diagnoza możliwości i oczekiwań (w sferze zdrowotnej, społecznej, zawodowej).

- Opracowanie, wdrożenie i monitorowanie Indywidualnego Planu Zdrowienia i Wsparcia.
- Możliwość skorzystania z konsultacji specjalistycznych (np. pracownika socjalnego, prawnika, psychologa, seksuologa).
- Dostęp do mieszkania wspomaganego – docelowego na terenie dzielnicy Praga-Północ.
- Wsparcie w podejmowaniu zatrudnienia (usługi doradcy zawodowego i trenera pracy).
- Możliwość udziału w grupie samopomocowej i/lub warsztatach zdrowienia, podnoszących m.in. umiejętności społeczne beneficjentów projektu a dla rodzin – w grupie wsparcia.
- Możliwość włączenia się w działania animacyjne w społeczności lokalnej (m.in. grupy weekendowe, aktywizacja społeczno-kulturalna).

Zostały również utworzone Punkty Informacyjno- Konsultacyjne oraz powołano Dzielnicowy Zespół ds. Wspierania Osób z Zaburzeniami Psychicznymi.

Na mocy podpisanego porozumienia Ośrodek Pomocy Społecznej Ośrodek wyznaczył koordynatora, który uczestniczył w spotkaniach Dzielnicowego Zespołu ds. Wspierania Osób z Zaburzeniami Psychicznymi. Do udziału w programie zostało skierowanych 21 osób niepełnosprawnych.

Organizacja działań w ramach Warszawskiego Tygodnia Seniora - 2019.

- 23 września - otwarte warsztaty wyrobu kwiatów z papieru, które odbywały się w Domu Dziennego Pobytu OPS ul. Brzeska 4a oraz dzień otwarty w Klubie „Złotego Wieku”. Osoby zainteresowane mogły zapoznać się z ofertą jednostki jak również skorzystać z zaproponowanych form aktywności takich jak m.in. zajęcia z grami (koło brydżowe, szachy, warcaby i inne), warsztaty twórcze oraz potańcówka.
- 24 września - otwarte warsztaty wyrobu brosz z aksamitnej wstążki i koraliki, zorganizowane w DDP OPS, ul. Brzeska 4a.
- 25 września - Dom Dziennego Pobytu zaprosił wszystkie osoby chętne do udziału w bezpłatnych warsztatach muzycznych pt. „Śpiewamy piosenki o Warszawie z Zespołem „Cała Praga Śpiewa”.
- 26 września – DDP OPS zaprosił chętnych na spotkanie z Panem Hubertem Urbańskim znanym prezydentem programu telewizyjnego pt. Milionerzy.
- Odbyła się także impreza plenerowa dla seniorów przy fontannie na Palcu Hallera (kolejna edycja). Uczestników zabawiał zespół „Cała Praga Śpiewa”. W przerwie pomiędzy występami muzycznymi swój program artystyczny zaprezentowały dzieci i młodzież ze szkoły Podstawowej nr 258. Około 150 osób spędziło czas w przyjaznej i wesołej atmosferze korzystając z przygotowanego poczęstunku.
- 27 września- prezentacja multimedialna pt. „Nasze wyprawy- Kenia i Dominikana” oraz konkursy z nagrodami (Gimnastyka umysłu) z wykorzystaniem gry „Milionerzy.

Na zakończenie Warszawskiego Tygodnia Seniora Ośrodek Pomocy Społecznej po raz kolejny brał udział w „Jarmarku kreatywności” organizowanym w Ogrodzie Saskim. Został zaprezentowany dotychczasowy dorobek artystyczny seniorów z Klubu „Złotego Wieku” OPS oraz jego aktualna oferta.

V.6. PROGRAMY OKOLICZNOŚCIOWE

Akcja „Ekipa św. Mikołaja

Od wielu lat w ramach współpracy z Ośrodkiem Pomocy Społecznej młodzież z Społecznego Wielokulturowego Liceum Humanistycznego im Jacka Kuronia ul. Ks. I. Kłopotowskiego 31, organizuje lokalną akcję świąteczną dla dzieci z rodzin w trudnej sytuacji materialnej pod nazwą „Ekipa św. Mikołaja”.

Ze względu na trudności formalne oraz zbyt duże zaangażowanie młodzieży w liczne projekty społeczne akcja przeprowadzona w roku 2019 miała inny przebieg i była skierowana do znacznie mniejszej grupy odbiorców. Przed Wigilią rodzice wraz z dziećmi zostali zaproszeni do siedziby OPS i tam otrzymali paczki, dostarczone wcześniej przez młodzież. W roku 2019 paczki otrzymało **37 dzieci z 21 rodzin**.

Szlachetna Paczka

Ogólnopolska akcja świątecznej pomocy – realizowana od 2001 roku przez Stowarzyszenie WIOSNA. Głównym jej założeniem jest idea przekazywania pomocy potrzebującym przez indywidualnych darczyńców bądź zorganizowane grupy osób. Przekazanie paczki poprzedza wizyta wolontariusza, który ustala potrzeby rodzin zgłoszonych do programu.

W roku 2019 pracownicy Ośrodka Pomocy Społecznej Dzielnicy Praga-Północ m.st. Warszawy przyłączyli się do akcji informacyjnej oraz pomogli **24 rodzinom** wypełnić formularze zgłoszeniowe.

Sponsor prywatny przekazał po **30 paczek** dla seniorów korzystających z zajęć Domu Dziennego Pobytu OPS z okazji Świąt Bożego Narodzenia i Świąt Wielkiej Nocy.

Organizacja imprezy noworocznej dla **12 rodzin i 24 dzieci**. Pracownicy OPS zadbali o dekorację pomieszczeń, zorganizowali konkursy, zabawy, dla całej rodziny takie jak m.in.: wspólna praca nad przygotowaniem kotylionów, zgadywanki i inne. Każde dziecko i rodzic po wykonaniu 1 zadania otrzymywało punkt, po zaliczeniu co najmniej 4 punktów – dziecko losowało upominek. Istotnym wydarzeniem organizowanej imprezy była zabawa taneczna.

V.7 WSPÓŁPRACA Z INSTYTUCJAMI I ORGANIZACJAMI POZARZĄDOWYMI

Współpraca z Ochotniczym Hufcem Pracy.

Od wielu lat Ośrodek Pomocy Społecznej współpracuje z OHP w ramach zawartego porozumienia. Dotyczy ono propozycji pomocy kierowanej do osób młodych, które nie wypełniają obowiązku szkolnego. Propozycja programowa OHP oraz działania realizowane w ramach projektów konkursowych EFS tworzą realną szansę dla ww. młodych mieszkańców Dzielnicy.

Zapisy porozumienia umożliwiają Ośrodkowi Pomocy Społecznej zarówno kierowanie osób do udziału w realizowanych projektach jak i monitorowanie ich postępów.

OHP uzyskuje realną pomoc ze strony pracowników socjalnych i konsultantów Ośrodka szczególnie w zakresie motywowania osób kierowanych do utrzymania się w realizowanych działaniach projektowych.

Podobnie jak w latach poprzednich w roku 2019 beneficjenci OPS mogli uczestniczyć w Targach Pracy corocznie organizowanych przez OHP.

Program Operacyjny Pomoc Żywnościowa (POPŻ) 2014-2020, Podprogram 2019-2020 - współpraca z Radą Naczelną Polskiego Komitetu Pomocy Społecznej. Współfinansowany ze środków Europejskiego Funduszu Pomocy Najbardziej Potrzebującym. Instytucja Zarządzająca: Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej.

Celem programu było udzielenie osobom potrzebującym długofalowej pomocy żywnościowej w postaci paczek lub posiłków a także tworzenie możliwości udziału w działaniach towarzyszących o charakterze aktywizującym i społecznie integrującym.

Wieloletni Program POPŻ ma zasięg ogólnopolski, skierowany jest do osób znajdujących się w trudnej sytuacji życiowej, których miesięczny dochód nie przekracza 200% kryterium dochodowego uprawniającego do korzystania z pomocy społecznej.

W roku 2019 Program był realizowany na zasadach partnerskich określonych w zawartym porozumieniu, w którym „Partnerem Wiodącym” była Rada Naczelna Polskiego Komitetu Pomocy Społecznej (miejsce realizacji: Magazyn Wsparcia Społecznego Praga Północ przy ul. Środkowej 14) natomiast Ośrodek był „Partnerem”.

Osoby kierowane do programu, oprócz uzyskania pomocy żywnościowej brały udział w warsztatach obejmujących zagadnienia edukacji ekonomicznej „Mój budżet” z zakresu promocji zdrowego odżywiania się oraz przeciwdziałania marnotrawieniu żywności.

W ramach Podprogramu 2018/2019 wydano **719 skierowań dla 1213 osób w rodzinie** na okres od sierpnia 2018 roku do czerwca 2019 roku. **430 skierowań dla 690 osób w rodzinie** wydano w grudniu, w ramach Podprogramu 2019/2020.

Program „Kompleksowe sprzątanie mieszkań odbiorców usług opiekuńczych w Warszawie” - „Lepszy być-lepsze życie” realizowany przez Caritas Diecezji Warszawsko-Praskiej w partnerstwie z Centrum Usług Społecznych „Społeczna Warszawa” i Ośrodkiem Pomocy Społecznej Dzielnicy Praga-Północ m.st. Warszawy, finansowany przez Miasto Stołeczne Warszawa. Termin 17.10. 2019 r. - 31.12.2020 r.

Założeniem programu było udzielenie pomocy konkretnej osobie starszej bądź niepełnosprawnej, o niskich dochodach, która ma problemy z samodzielnym zadbaniem o własne mieszkania, korzystającej ze wsparcia w formie usług opiekuńczych. Ze względu na wymagania formalne związane z realizacją programu konieczne było nawiązanie współpracy z ww. podmiotami.

Program wyznaczał zadania do realizacji dla każdego z partnerów takie jak m.in:

- Centrum Usług Społecznych „Społeczna Warszawa” w porozumieniu z OPS i Caritas, za zgodą uczestnika programu – określało zakres działań i wykaz prac w jego mieszkaniu oraz wspólnie z partnerami i uczestnikiem dokonywało odbioru wykonanego zobowiązania,

- Ośrodek Pomocy Społecznej Dzielnicy Praga-Północ m.st Warszawy-prowadził działania informacyjne o projekcie, przeprowadzał rekrutację i rozmowy z kandydatami, pomagał partnerom w kontaktach z uczestnikami programu oraz brał udział w dokonaniu odbioru wykonanego zobowiązania,
- Caritas Diecezji Warszawsko-Praskiej- podjęła zobowiązanie do realizacji zadań w kierunku uzyskania zgody uczestnika programu na przeprowadzenie prac i/lub skorzystanie z miejsca tymczasowego pobytu na czas realizacji podjętych działań. Przedstawiciele organizacji akceptowali wspólnie określony zakres prac, utrzymywali bieżący kontakt z partnerami w trakcie realizowania usługi brali udział w dokonaniu odbioru wykonanego zobowiązania i podpisywali protokół końcowy.

Rezultatem programu realizowanego w roku 2019 było wykonanie kompleksowego sprzątnięcia

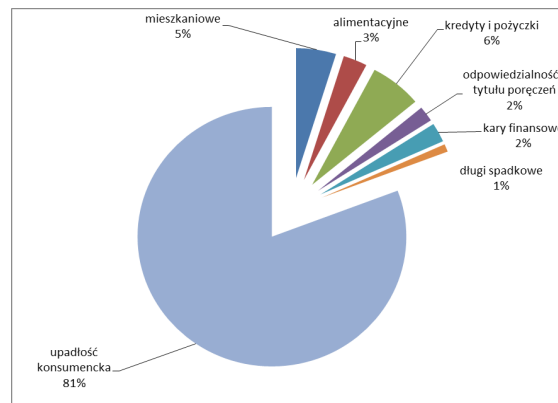
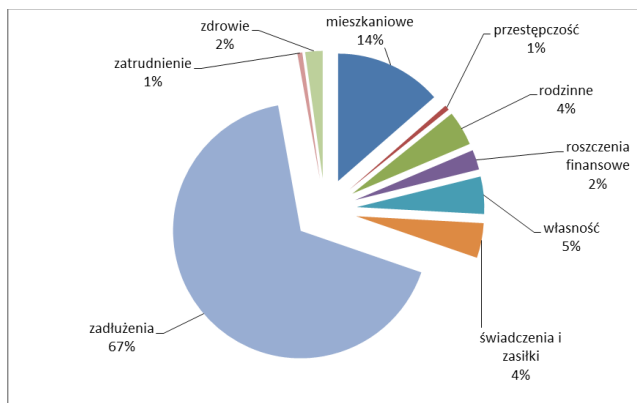
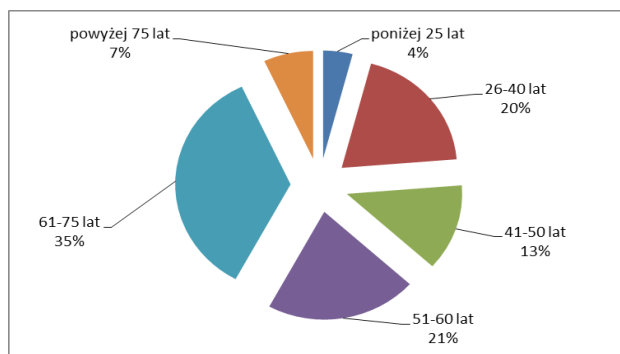
w 6 mieszkaniach.

Działalność Punktu Porad Obywatelskich Stowarzyszenia Centrum Informacji Społecznej.

(Wykorzystano fragmenty sprawozdania PPO – opracowanie Anna Masny).

Punkt Porad Obywatelskich Stowarzyszenia Centrum Informacji Społecznej działa w Dzielnicy Praga-Północ od kilkunastu lat w Klubie Złotego Wieku przy ul. Jagiellońskiej 56. Działa we wtorki w godz. 11.00 - 15.00. W 2019 r. z pomocy doradcy dyżurującego w Punkcie skorzystało łącznie 110 osób, którym udzielono 317 porad. Z porad korzystało 63% kobiet i 37% mężczyzn. Najliczniejszą grupą korzystających z porad były osoby starsze w wieku od 61 do 75 lat z wykształceniem zawodowym i podstawowym.

Wśród problemów najczęściej zgłaszanych przez interesantów zdecydowaną większość stanowiły te związane z zadłużeniami. Osoby zadłużone, które w roku 2019 zgłaszały się do Punktu były zainteresowane głównie ogłoszeniem upadłości konsumenckiej. Wnioski w tej sprawie złożyło 21 osób. W stosunku do 5 osób sąd gospodarczy zdecydował o umorzeniu należności bez ustalania planu spłaty.

VI. WOLONTARIAT W OŚRODKU POMOCY SPOŁECZNEJ

Wolontariat w Ośrodku Pomocy Społecznej funkcjonuje od 2002 roku. Od roku 2004 jest prowadzony przez pracowników socjalnych, którzy podjęli się realizacji programu dodatkowo oprócz zadań pracownika socjalnego.

Według definicji Centrum Wolontariatu wolontariat to „bezpłatne, świadome, dobrowolne działanie na rzecz innych wykraczające poza więzi rodzinno-koleżeńsko-przyjacielskie”.

Program Wolontariat jest realizowany w oparciu o ustawę z dn. 10 lutego 2017 r. o zmianie ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie oraz ustawy o fundacjach (tekst jedn. Dz.U. 2019 r., poz. 688).

Wolontariat tworzy możliwość poszerzenia oferty kierowanej do osób potrzebujących, bez ponoszenia nakładów finansowych. Działania wolontariatu koncentrują się na łączeniu osób, które chcą nieodpłatnie świadczyć pomoc z tymi, którzy pomocy potrzebują. Z pomocy wolontariusza może korzystać każdy mieszkaniec Dzielnicy, niezależnie od statusu materialnego.

Formy realizowane w roku 2019.

- Pomoc indywidualna - dzieciom w nauce oraz osobom starszym i niepełnosprawnym (m.in. towarzyszenie i pomoc przy robieniu zakupów.).
- Wolontariat grupowy - pomoc w organizacji spotkań okolicznościowych i międzypokoleniowych (w Domu Dziennego Pobytu i Klubie „Złotego Wieku”).
- Wolontariat pracowniczy - koordynowanie pracy wolontariuszy z instytucji, korporacji i organizacji pozarządowych (np. realizowanej na rzecz jednostek OPS).
- Współpraca ze Stowarzyszeniem Centrum Wolontariatu (dot. m.in. szkolenia koordynatorów i wolontariuszy, korzystanie z pomocy w pozyskiwaniu wolontariuszy).

Wolontariat OPS jest zarejestrowany w bazach portali NGO (wolontariat.org.pl. skrzynka dobroci). Wolontariusze rekrutują się spośród mieszkańców dzielnicy, studentów, młodzieży szkół średnich, pracowników instytucji.

W roku 2019 podpisano **6 nowych indywidualnych porozumień** z wolontariuszami. (12 indywidualnych porozumień zawartych w roku 2018). 15 wolontariuszy uczestniczyło w wspólnych działaniach realizowanych z Stowarzyszeniem „Otwarte Drzwi”.

PODSUMOWANIE

- W roku 2019 zrealizowano 98,79 % zakładanego planu wydatków budżetowych.
- Zmniejszyła się liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej (z 2206 osób w roku 2018 do 2163 osób w roku 2019).
- Pomoc najczęściej była kierowana do rodzin i osób ze względu na: długotrwałą chorobę (1104 w roku 2018 do 1172 w roku 2019), niepełnosprawność (954 w roku 2018 do 904 w roku 2019), bezrobocie (638 w roku 2018 do 563 w roku 2019), bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego, w tym w rodzinach niepełnych i wielodzietnych (267 w roku 2018 do 249 w roku 2019).
- Zmniejszyła się liczba rodzin korzystających z zasiłku stałego (z 808 w roku 2018 do 730 w roku 2019) oraz wysokość środków finansowych wydatkowanych na realizację zadania.
- Według kolejności, największe środki finansowe zostały przeznaczone na realizację: zasiłków stałych, pomocy żywnościowej w tym programu "Posiłek w szkole i w domu" na lata 2019-2023, zasiłków celowych oraz okresowych. W dwóch z wymienionych form pomocy (zasiłki stałe, celowe) zmniejszyła się zarówno liczba odbiorców jak i wysokość wydatkowanych środków.
- Zmniejszyła się liczba świadczeniobiorców korzystających z pomocy w formie zasiłku okresowego (z 638 osób w roku 2018 do 568 osób w roku 2019), odnotowano wzrost średniej wysokości świadczenia (395,19 zł do 456,94 zł) w związku z czym wzrosła wysokość środków wydatkowanych na realizację zadania (z 1 388 687,16 w roku 2018 do 1 472 727,17 w roku 2019).
- Zmniejszyła się liczba osób korzystających z zasiłku celowego (z 1280 osób w roku 2018 do 1174 osób w roku 2019) i wysokość środków finansowych przeznaczonych na realizację zadania z 1 614 472,73 w roku 2018 do 1 603 987,34 w roku 2019).
- Wzrosła liczba osób, którym przyznano świadczenie w formie usług opiekuńczych (z 344 osób w roku 2018 do 387 osób w roku 2019) oraz w formie specjalistycznych usług opiekuńczych (z 35 osób w 2018 do 49 w roku 2019).
- Ośrodek Pomocy Społecznej realizował projekty społeczne, które sam inicjował lub był współrealizatorem w ramach partnerstwa (w tym współfinansowane z EFS) takie jak m.in:
- Program pn. „Kobieta po praskiej stronie” opracowany przez asystentów z Zespołu Asysty Rodzinnej OPS. Projekt był skierowany do 12 kobiet z rodzin objętych wsparciem asystenta w celu zwiększenia ich poczucia wartości, lepszego poznanie siebie, zmotywowania do podejmowania aktywności.
- Projekt pn. „Praski kokon” kierowany do 15 rodzin(60 osób) z problemami opiekuńczo-wychowawczymi o dziedzicznej formie ubóstwa, współfinansowany z EFS, realizowany przez Miasto

Stożeczne Warszawa w partnerstwie ze Stowarzyszeniem Otwarte Drzwi, Fundacją Wspierania Rodzin „Korale” i Stowarzyszeniem Centrum Wspierania Aktywności Lokalnej CAL oraz w współpracy z OPS Dzielnicy Praga-Północ m.st. Warszawy. Celem projektu jest wypracowania modelu Przeciwdziałania Dziedzicznemu Biedzie wspierającego całą rodzinę w jej najbliższym sąsiedztwie na wyznaczonym terenie, objętym Programem Rewitalizacji.

- Projekt pn. „Sami-dzielni” współfinansowany z EFS, realizowany przez Miasto Stożeczne Warszawa w partnerstwie z Fundacją Atalaya, w współpracy z OPS Dzielnicy Praga-Północ m.st. Warszawy i Warszawskim Centrum Pomocy Rodzinie, kierowany m.in. do rodzin zagrożonych wykluczeniem społecznym, w których występują deficyty opiekuńczo-wychowawcze a dzieci są zagrożone umieszczeniem lub powrotem do pieczy zastępczej. Do projektu skierowano 20 osób.
- Projekt partnerski Z@opiekowani - kompleksowe wsparcie osób niesamodzielnych w m.st. Warszawa. Projekt pilotażowy realizowany na terenie dzielnic: Ochota, Wola, Śródmieście, Targówek, Białołęka, Praga Południe i Praga-Północ, współfinansowany z EFS. Polegał na zapewnieniu kompleksowego wsparcia osobom niesamodzielnym poprzez dostarczenie usługi będącej połączeniem: usług opiekuńczych świadczonych w miejscu zamieszkania z teleopieką. W projekcie uczestniczyło 5 osób.
- Projekt pn.: Warszawski Zintegrowany System Leczenia i Wspierania Środowiskowego Osób z Zaburzeniami Psychicznymi – testowanie i wdrażanie, współfinansowany z EFS, realizowany przez Miasto Stożeczne Warszawa w partnerstwie z Stowarzyszeniem „Otwarte Drzwi”, Szpitalem Wolskim im. dr Anny Gostyńskiej (Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej) Mazowieckim Szpitalem Wojewódzkim Drewnica Sp. z o.o., Mazowieckim Szpitalem Bródnowskim w Warszawie Sp. z o.o. Projekt adresowany do osób dorosłych z zaburzeniami psychicznymi, niepełnosprawnością intelektualną, znajdujących się poza systemem wsparcia środowiskowego (m.in.: nie korzystających z oferty ośrodków wsparcia, samotnych, bezrobotnych), którego celem jest poprawa jakości oraz efektywności działań w obszarze zdrowia psychicznego.
- Program Operacyjny Pomoc Żywnościowa (POPŻ) 2014-2020, Podprogram 2019-2020- (realizowany w współpracy z Radą Naczelną Polskiego Komitetu Pomocy Społecznej), współfinansowany z Europejskiego Funduszu Pomocy Najbardziej Potrzebującym, którego celem jest udzielenie osobom potrzebującym długofalowej pomocy żywnościowej w postaci paczek lub posiłków. 719 skierowań dla 1213 osób w rodzinie wydanych w ramach podprogramu 2018/2019 oraz 430 skierowań dla 690 osób w rodzinie wydanych w ramach Podprogramu 2019/2020.
- Program „Kompleksowe sprzątnięcie mieszkań odbiorców usług opiekuńczych w Warszawie” - „Lepszy byt-lepsze życie” realizowany przez Caritas Diecezji Warszawsko-Praskiej w partnerstwie z Centrum Usług Społecznych „Społeczna Warszawa” i Ośrodkiem Pomocy Społecznej Dzielnicy Praga-Północ

m.st. Warszawy, finansowany przez Miasto Stołeczne Warszawa, którego celem jest udzielenie pomocy konkretnej osobie starszej bądź niepełnosprawnej, o niskich dochodach, korzystającej ze wsparcia w formie usług opiekuńczych, która ma problemy z samodzielnym zadbaniem o własne mieszkanie. Pomoc otrzymało 6 osób starszych.

- Program Prac społecznie użytecznych (w którym uczestniczyło 10 świadczeniobiorców) realizowany w celu zaktywizowania długotrwale bezrobotnych świadczeniobiorców Ośrodka, w stopniu pozwalającym na zwiększenie ich motywacji i samodzielności w zaspokajaniu potrzeb.
- Program Wolontariat w Ośrodku Pomocy Społecznej(podpisanych 6 nowych indywidualnych porozumień z wolontariuszami oraz 15 wolontariuszy zaangażowanych w działania partnerskie z organizacją pozarządową.

WYRÓŻNIENIA

W 2019 roku starszy pracownik socjalny otrzymał wyróżnienie Marszałka Województwa Mazowieckiego za udział w szkoleniach Mazowieckiej Akademii Sztuki Pomagania organizowanych przez Mazowieckie Centrum Polityki Społecznej.

PLANY DO REALIZACJI NA ROK 2020

Kontynuacja wszystkich ww. programów i projektów z dłuższym terminem realizacji.

Spis tabel, wykresów i schematów

Tabela

1. Struktura mieszkańców Dzielnicy Praga-Północ wg wieku	4
2. Zespół Interdyscyplinarny ds. Przemocy w Rodzinie Dzielnicy Praga-Północ w latach 2017-2019	9
3. Struktura zatrudnienia	11
4. Wykształcenie pracowników	13
5. Szczegółowa analiza planu i wykonania budżetu OPS w latach 2018-2019 w ujęciu zadaniowym	20
6. Źródła finansowania w roku 2019	22
7. Plany i wykonania budżetu OPS w roku 2019 ze względu na źródło finansowania w ujęciu zadaniowym	22
8. Zamówienia publiczne	23
9. Zapytanie ofertowe kompleksowe usługi pogrzebowe.	23
10. Świadczenia dla rodzin w latach 2018-2019	25
11. Analiza przyznanej pomocy w latach 2018-2019	26
12. Wysokość środków oraz przeznaczenie zasiłku celowego w latach 2018-2019 bez dożywiania	29
13. Poradnictwo specjalistyczne w latach 2018-2019	33
14. Struktura rodzin w latach 2018-2019	38
15. Powody udzielenia świadczeń w latach 2018-2019	42

Wykres

1. Wiek osób korzystających z porad	64
2. Problemy osób korzystających z porad	64
3. Przyczyny zadłużenia osób korzystających z porad	64

Schemat

1. Schemat organizacyjny OPS	11
------------------------------	----